

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»
Ἐκδίδεται ἀνὰ δίμηνο

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ - ΓΡΑΦΕΙΑ: ΤΣΑΜΗ ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 29 - Τηλ. 9233.211
Ἑπεύθυνος γιὰ τὴ σύνταξη τῆς ὕλης: ΑΘΑΝ. ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ: Σκρᾶ 60, Καλλιθέα - Τηλ. 9561.500
Ἑπεύθυνος σύμφωνα με τὸν νόμο ΠΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Τσάμη Καρατάσου 29

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Με τὸ τεῦχος αὐτὸ συμπληρώνονται δύο χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἄρχισε νὰ ἐκδίδεται τὸ Δελτίο μας.

Ξεφυλλίζοντας τὰ τεύχη τῶν χρόνων ποὺ πέρασαν, ξαναθυμόμαστε τοὺς ἀγῶνες τοῦ Συνδέσμου μας καὶ τὴν προσπάθεια τοῦ Δελτίου μας νὰ ἐκφράσει αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες, τίς ιδέες ποὺ ρίχτηκαν, χωρὶς πολλοὶ νὰ τίς πιστεύουν μέχρι ποὺ τίς εἶδαν ἐκπληκτοὶ νὰ πραγματοποιοῦνται, τὴν ἀγάπη τῶν συγχωριανῶν μας, ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο, ποὺ ἐσπευσαν νὰ πλαισιώσουν τίς προσπάθειές μας, τὰ ἔργα ποὺ πραγματοποιήθηκαν σὰν προῖόν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὅλων.

Καθὼς ξεφυλλίζουμε τὸ πρῶτο τεῦχος δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ θυμηθοῦμε τὴν συμβολικὴ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν πρώτων φίλων μας ποὺ χάρη στὸν ἐνθουσιασμό τους μπόρεσε τὸ Δελτίο μας νὰ γίνῃ μιὰ πραγματικότητα.

Ἀνάμεσα στοὺς πρώτους αὐτοὺς συμπαράστατες ξεχώρισαν οἱ συγχωριανοὶ μας Ι. Κουφός καὶ Πάκης Γιαννόπουλος, ποὺ τοὺς ἀκο-

λούθησαν στὴ συνέχεια ὁλόκληρες στρατιές ἀπὸ φίλους καὶ συγχωριανούς ποὺ τὰ ὀνόματά τους δὲν εἶναι τεχνικὰ εὐκόλο νὰ ἀναφερθοῦν ὅλα σήμερα.

Πρὸς ὅλους αὐτοὺς τὸ Δελτίο μας ἐκφράζει ἓνα μεγάλο εὐχαριστῶ καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συνεχίσουν καὶ στὸ μέλλον νὰ συμπαράστέκονται στὴν ἐκδόσή μας.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συνδέσμου τήρησε τὴν ὑπόσχεση καὶ ἔκανε «κάθε τεῦχος καὶ καλλίτερο» καὶ ἐλπίζει μὲ τὴν ἴδια αἰσιοδοξία νὰ συνεχίση.

Ἐὰν θέλουμε νὰ ἀναλύσουμε λίγο τὸ ρόλο ποὺ διαδραμάτισε στὰ χρόνια αὐτὰ τὸ Δελτίο μας, θὰ πρέπει νὰ δεχθοῦμε ὅτι ἀποτέλεσε ἓνα μοναδικὸ συνδετικὸ κρίκο καί, μεταφέροντας τὸ μήνυμα μιᾶς γλυκειᾶς νοσταλγίας ἀλλοτινῶν καλῶν καιρῶν, μπόρεσε νὰ μιλήσῃ στὸν κρυμμένο μέσα μας καὶ φιμωμένο ἀπὸ τίς καθημερινὲς σκοτούρες Κουκουβιστιανό, νὰ τοῦ θυμίση τὴν καταγωγή του καὶ νὰ θρέψῃ τίς μισοξεραμμένες ρίζες ποὺ τὸν ἔδεναν μὲ τὴν καταγωγή του.

ΤΟ ΦΕΤΕΙΝΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ

Ἡ φετινὴ γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἦταν πάλι μιὰ λαμπρὴ εὐκαιρία νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ Κουκουβιστιανοὶ τῆς διασποράς, ποὺ ἐπωφελήθηκαν ἀπὸ τὸν καλὸ καιρὸ καὶ τὸ πούλημα ποὺ ἔβαλε ὁ Σύν-

δεσμος, καὶ ἐσπευσαν νὰ ξαναζωντανέψουν τίς ἀναμνήσεις τους, ποὺ σίγουρα διατηροῦσαν ἀπὸ τὰ προηγούμενα πανηγύρια.

Φέτος ἡ ἐπιτυχία τῆς γιορτῆς ἦταν ἰδιαίτερα μεγάλη, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ «Ράλλυ Ἀκρόπολις» στάθηκε ἀφορμὴ νὰ συντομευθῇ ὁ χρόνος τῆς διασκεδάσεως.

Δημοσιεύουμε παρακάτω σχετικὸ σημείωμα τοῦ συνεργάτη μας Γιώργου Χασιακοῦ, ὡς καὶ πλούσιο φωτογραφικὸ ὕλικό, ποὺ μαρτυρεῖ τὴν ἐπιτυχία τοῦ πανηγυριοῦ.

Τὰ πανηγύρια καὶ οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις στὴν Ἑλλάδα ἔχουν τίς ρίζες τους σὲ μακρινούς αἰῶνες. Ἀπὸ τὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἄς θυμηθοῦμε τὰ «Παναθηναία», τὰ «Νέμεα», τὰ «Πύθια», τίς γιορτὲς τοῦ Διόνυσου κ.ἄ., γιὰ νὰ φτάσουμε, ἀργότερα, στίς χριστιανικὲς γιορτὲς τῶν βυζαντινῶν χρόνων καὶ τέλος στίς γιορτὲς καὶ τὰ πανηγύρια ποὺ γίνονταν στὰ μαῦρα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας.

Τὸ πανηγύρι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ποὺ γίνεται στὴν Κουκουβίστα, ἔχει κι αὐτὸ τίς ρίζες του στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Ἡ παράδοση τοῦ χωριοῦ ἀναφέρει, ὅτι τὸ ἔωκ-κλήσι τῆς Ἁγίας Τριάδος ὑπῆρχε ἀπὸ τότε καὶ μάλιστα μέσα σ' αὐτὸ ἐγίνε καὶ κάποια συμπλοκὴ στὰ 1821

Ἕνα χορευτικὸ στιγμιότυπο
(Φωτογραφία τοῦ Δελτίου μας)

μέ τους Τούρκους και του Κουκουβιστιανούς αγωνιστές, που είχαν άρχηγό τους τὸ θρυλικό Παπαντριά.

Τὸ πανηγύρι τοῦτο εἶχε καθιερωθῇ στὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, ὅχι μόνο σὰν πανηγύρι τοῦ χωριοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν γειτονικῶν χωριῶν: Παύλιανης, Σκλήθρου, Ἄνω Κάνιανης, Δρέμισσας καὶ γιατί ὅχι καὶ μερικῶν ἄλλων πιὸ μακρινῶν; τῆς Γκούρας, τῆς Στρώμνης, τοῦ Μαυρολιθαρίου, τοῦ Καστελλίου καὶ τοῦ Γαρδικίου!

Ὁ τόπος, πού εἶναι χτισμένο τὸ Ξωκκλήσι, ἀνάμεσα στὰ τέσσερα κοντινὰ χωριά, ἡ ὁμορφιά τοῦ τοπίου, τὸ γάργαρα νερό καὶ οἱ γύρω στάνες (στάλοι) τῶν πολλῶν κτηνοτρόφων τῆς παλιᾶς ἐποχῆς, συντελοῦσαν στὸν μεγαλοπρεπὴ ἑορτασμό τῆς ἡμέρας αὐτῆς.

Πέρα ὅμως ἀπ' τὸ θρησκευτικὸ μέρος τοῦ πανηγυριοῦ, ὑπῆρχε στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἄλλος λόγος σοβαρὸς νὰ γίνεταί τὸ πανηγύρι, ἐθνικὸς λόγος, πού ἐσπρωχνε τοὺς κατοίκους τῶν γύρω χωριῶν νὰ συγκεντρώνονται ἐκεῖ.

Σὰν τέλειωνε τὸ θρησκευτικὸ μέρος τῆς γιορτῆς, ἀρχίζαν τὸ φαγοπότι, κάτω ἀπ' τὰ δροσερὰ πλατάνια. Ὑάτερα συνέχιζαν τὴ διασκέδασή τους μὲ τ' ἀθάνατα Δημοτικά τραγούδια, πού μέσα σ' αὐτὰ κρύβονταν οἱ καημοὶ τοῦ σκλαβωμένου Γένους. Μὲ τὰ κλέφτικα τραγούδια πού τὰ λόγια τους ἦταν συνήθως ἀλληγορικά, γιὰ νὰ μὴ νιώθουν οἱ Τούρκοι, ἐκφράζανε τὸν πόθο τους γιὰ τὴ λευτεριά τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπαιρναν θάρρος, σὰν συναντιούνταν ἀπ' ὅλα τὰ χωριά οἱ κάτοικοι καὶ δυνάμωναν τὴν ἐλπίδα τους γιὰ τὴν ἀποτίναξη τοῦ βαρβαρικοῦ ζυγοῦ.

Ὅλοζώντανα μιλοῦν οἱ στίχοι τοῦ παρακάτω Δημοτικοῦ τραγουδιοῦ :

«Ποιὸς εἶδε τέτοιο θάμασμα, παράξενο, μεγάλο,
νὰ κουβεντιάσουν τὰ βουνὰ μὲ τίς κοντοραχοῦλες!
Ἡ Λιάκουρα τοῦ Παρνασσοῦ, κ' ἡ Γκιώνα τῶν Σαλῶνων,
καὶ τὰ Βαρδούσια τὰ ψηλὰ κι ἡ δόλια ἡ Καταβόθρα,
πού ὥσανε τὴν Κλεφτουργιά καὶ τοὺς καπεταναίους!»
Ὁ λαὸς μας, ποιητής, προσωποποιῶσε τ' ἄψυχα βουνὰ

κι ἔδινε θάρρος στοὺς βασανισμένους ραγιάδες, γιὰ νὰ τραβοῦν ψηλὰ στὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης, πού συνδέονται μεταξὺ τους σὰν μιὰ ἀλυσίδα ἀρματωμένη καὶ ἀπὸ κεῖ ν' ἀγωνίζονται γιὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Γένους. Καὶ δὲν ἦταν τὰ βουνὰ, πού κουβεντιάσαν, ἀλλὰ ἡ Κλεφτουργιά, πού εἶχε τὰ λημέρια τῆς στ' ἀπάτητα φαράγγια, ὅπου δύσκολα πατοῦσε τὸ τούρκικο ποδάρι.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας ἀπ' τὸν τούρκικο ζυγό, τὸ πανηγύρι συνεχίζεται ὡς τώρα, μὲ τὴν ἴδια πίστη καὶ δυνατώτερο παλμό, γιατί οἱ ρίζες του εἶναι πολλὴ μακρινές.

Ὡς τὸ τέλος τοῦ πολέμου (1945) στὸ πανηγύρι συμμετείχαν μόνο οἱ κάτοικοι τῶν γύρω χωριῶν, πού κατέφθαναν στὴν Ἁγία Τριάδα πεζῇ ἢ καβάλα στὰ γαϊδουρομούλαρά τους. Ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια, ὅμως, πού ἀνοίξαν οἱ αὐτοκινητόδρομοι πού περνοῦν διασταυρωτὰ ἀπ' τὴν Ἁγία Τριάδα, τὸ πανηγύρι πῆρε εὐρύτητα. Μαζεύονται χωριανοὶ καὶ ξένοι ἀπ' ὅλα τὰ γύρω χωριά, κι ἀπ' τίς μακρινές πολιτείες (Ἀθήνα, Λεϊβαδιά, Λαμία, Θεσσαλονίκη κ.ά.), μὲ κάθε εἶδους τροχοφόρο καὶ συναντιοῦνται στὸ μαγευτικὸ τοπίο, νὰ δώσουν ἐγκάρδια τὸ χέρι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ν' ἀναπνεύσουν ἀφθονο ὀξυγόνο μὲς τὰ ἔλατα καὶ νὰ χορτάσουν τὸ μάτι τους γιὰ λίγες ὥρες ἀπ' τὸ παρθένο καταπράσινο τοπίο τῆς Καλοσκοπιτικῆς παραδεισενίας γῆς.

Γιὰ τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ πανηγυριοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδας, ὅπως γινόταν στὰ προπολεμικά χρόνια, παραθέτουμε ἓνα ἀπόσπασμα ἀπ' τὸ βιβλίο «Ἱστορικά καὶ Λαογραφικά τῆς Κουκοβίστας», σελ. 137 :

«...Δὲν περνοῦν πολλὲς ἡμέρες καὶ φτάνουν οἱ διήμερες γιορτές τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅλοι ἐκκλησιάζονται καὶ γονατίζουν μ' εὐλάβεια καὶ πίστη τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς «γονατιστῆς», ὅπως συνηθίζουν νὰ τὴ λένε. Συνέχεια, προετοιμάζονται γιὰ τὸ πανηγύρι τῆς ἄλλης ἡμέρας, πού γίνεται τρικουβερτο γλέντι στὴν Ἁγία Τριάδα.

Πολύ γραφικὴ ἦταν ἡ διαδρομὴ ἀπ' τὸ χωριὸ ὡς τὴν Ἁγία Τριάδα. Θὰ εἶναι μιᾶς ὥρας δρόμος μὲ τὰ πόδια ἀπ' τὸ χωριὸ. Οἱ νέοι καὶ οἱ νέες στὰ γιορτινὰ ντυμένοι, ἔσκινοῦσαν πρῶι-πρῶι γιὰ τὸ μεγάλο πανηγύρι, ἐνῶ οἱ μεσόκοποι καὶ οἱ γέροι πῆγαιναν καβάλα στὰ μουλάρια καὶ στὰ γαϊδουράκια. Οὐρὰ ἀτέλειωτη σχηματιζόταν στὸ στενὸ μονοπάτι. Σ' ὅλον τὸ δρόμο μιὰ συναυλία ἀπ' τὰ κυπριά τῶν μουλαριῶν ἀκουγόταν πολὺ ἁρμονικά. Ὅλη αὐτὴ ἡ χαρούμενη πομπὴ τραβοῦσε ἀπ' τίς Νεροτροπιές στὸν Μαῦρο Κάμπο κι ἀπὸ κεῖ στὰ Κεδράκια, γιὰ νὰ φτάσει στὴν Ἁγία Τριάδα. Πόσες συγκινήσεις δὲν φέρνει αὐτὸ τὸ πανηγύρι!

Οἱ πρόγονοί μας φύτεψαν πλατάνια στὴν ἀπλοχωριά τῆς ἐκκλησίας. Ἀπ' αὐτὰ σώζονται μόνο πέντε αἰωνόβια χοντρόκορμα, πού ἀσφαλῶς ὑπῆρξαν μάρτυρες πολεμικῶν γεγονότων καὶ θρησκευτικῶν τελετῶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμα τῆς Τουρκοκρατίας....».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΣΙΑΚΟΣ

ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Ἡ Νέα μας Γενιά συμμετέχει στο σημερινό μας Δελτίο με μιὰ ὥρα ἐπιστολὴ τῆς Μαρίας Ἀθαν. Ραπτοπούλου καὶ μερικὲς εἰδήσεις παιδιῶν. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν δὲν παραλείπουμε νὰ ἐκφράσουμε τὸ παράπονο μας, γιατί τὰ νέα παιδιά τοῦ χωριοῦ μας δὲν μᾶς γνωρίζουν εἰδήσεις γύρω ἀπὸ τὴν πρόδότη τους καὶ τίς ἀσχολίες τους. Στὸ θέμα αὐτὸ, νομίζουμε, θὰ πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσουν οἱ γονεῖς.

Ἀγαπημένη ἐφημεριδοῦλα,

Σὲ παρακολουθῶ ἀπ' τὰ πρῶτα κιόλας θήματά σου. Εἶσαι ὑπέροχη. Ζωντανεύεις τίς παλιές ὁμορφιές τοῦ χωριοῦ μας καὶ δίνεις σὲ μᾶς, τὴ νέα γενιά, νὰ γνωρίσουμε τὴν ἱστορία του. Νὰ γνωρίσουμε τὴ γῆ ποὺ γέννησε καὶ μεγάλωσε τοὺς γονεῖς μας.

Εἶμαι 16 χρονῶν καὶ ξέρω ἀρκετὰ γι' αὐτὸ. Ἐκεῖ μεγάλωσα, ἐκεῖ ἔμαθα τὰ στοιχειώδη γράμματα. Τὴν ἀγαπῶ πάρα πολύ. Δὲν ὑπῆρχαν ποτὲ διακοπὲς ποὺ νὰ μὴν ξεκουραστῶ ἔστω καὶ γιὰ λίγο κοντὰ του. Νὰ μὴν ξεδιψᾶσω στὰ κρύα νερά του καὶ νὰ μὴν κοιμηθῶ στὶς ὁροσιές τῶν ἐλάτων του. Τῶν ἐλάτων του ποὺ γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο τείνουν νὰ λιγοστέψουν καὶ τελικὰ νὰ ἐξαφανιστοῦν. Σ' αὐτὸ φταίνει πολλοί. Φταίνει ἡ δασικὴ ὑπηρεσία ποὺ κάτω ἀπ' τὰ μάτια τῆς ἀφήνει τὸν κόσμον νὰ τὰ καταστρέφει.

Ἄλλος ποὺ φταίνει πολλὸ καὶ πρέπει νὰ σταματήσει τὸ καταστροφικὸ τοῦ ἔργου εἶναι ὁ κ. Σκαλιστήρης, ποὺ μὲ τὰ συνεργεῖα του κατέστρεψε τὰ θουνά μας. Κατέστρεψε τὸ Διάσελο καὶ προχωρεῖ νὰ καταστρέψει τὴν Λυρίτσα, τὴν πρόσοψη τοῦ χωριοῦ μας. Δὲν νομίζω νὰ θέλει κανεὶς χωριανὸς νὰ δεῖ τὰ θουνά μας ἀπογυμνωμένα. Νὰ δεῖ τὴν ὁμορφιά μας νὰ χάνεται.

Γι' αὐτὸ μπορεῖ καὶ ὁ κ. Σκαλιστήρης νὰ θγάλει τὸν ὀρυκτὸ πλοῦτο ὑπογείως καὶ ἡ Δασικὴ Ὑπηρεσία νὰ δώσῃ μεγαλύτερη προσοχή.

Ἐπίσης καὶ μέσα στοῦ χωριοῦ μας μπορεῖ νὰ γίνῃ κάτι γιὰ νὰ ὁμορφῇ περισσότερο. Μπορεῖ, ἂς ποῦμε, νὰ δενδροφυτευτεῖ ὁ σχολικὸς κήπος. Ὁ κήπος ποὺ γιὰ 6 ὁλόκληρα χρόνια τὸν ἔσκαθα, τὸν πτότιζα καὶ τὸν φρόντιζα μὲ ὅλη μου τὴ δύναμη. Ἀλήθεια! Πόσο λυπᾶμαι ὅταν περνᾶω καὶ τὸν βλέπω χορταριασμένο καὶ διψασμένο.

Νομίζω ὅμως ὅτι τὸ βασικότερο εἶναι ἡ καθαριότητα. Στὰ σπίτια, στοὺς δρόμους, παντοῦ. Σ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ ὁ καθένας μόνος του καὶ πιὸ πολὺ τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο.

Ἐλπίζω οἱ γνώμες μου νὰ εἰσακουσθοῦν καὶ νὰ γίνῃ τὸ χωριὸ μας ἰσάξιο τῶν χωριῶν τῆς Ἑλλάδας.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ φιλοξενία

Μαρία Ἀθανασίου Ραπτοπούλου

Μαθήτρια Β' Λυκείου

Ο ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΒΡΑΒΕΥΕΙ ΧΩΡΙΑΝΟ ΜΑΣ

Μεταξὺ τῶν μαθητῶν Γυμνασίου ποὺ βράβευσε ὁ Δήμος Ζωγράφου γιὰ τὴν ἰδιαίτερη ἐπίδοσή τους στὰ μαθήματα καὶ τὴν ἀριστη διαγωγὴ τους περιλαμβάνεται καὶ ὁ χωριανὸς μας μαθητὴς Λεωνίδας Γ. Κουφός. Μπράβο Λεωνίδα! Πάντα θραβεῖα νὰ συγκεντρώνῃς.

ΝΕΟΙ ΠΟΥ ΤΙΜΟΥΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ Γ. ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ

Γιὰ τὸ συγχωριανὸ μας οἰκονομολόγο Θεόφιλο Γ. Πριόβολο εἶχαμε γράψῃ στο 4ο τεύχος. Ἀπὸ τότε μας ἔρχονται εὐχάριστες πληροφορίες γιὰ τίς ἐπιστημονικὲς τοῦ ἐπιδόσεις ὅπως ὅτι τελείωσε τίς μεταπτυχιακὲς τοῦ σπουδῆς στὴ Γενεὺ, ὅτι τελείωσε τὴ Νομικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν μὲ ἀριστα στὰ οἰκονομικὰ μαθήματα καὶ ὅτι διορίστηκε ἀναπληρωτὴς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβανίας (Ν. Φιλαδελφείας).

Τοῦ εὐχόμαστε καὶ πάλι καλὴ σταδιοδρομία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ

Πολλὲς φορές ὀρισμένα γεγονότα μᾶς φαίνονται σὰν ὄνειρα καὶ θάρρουμε πῶς εἶναι ἀκατορθωτὸ νὰ τὰ πραγματοποιήσουμε. Ὑπάρχουν ὅμως ὀρισμένοι ἄνθρωποι ποὺ μὲ κοινὰ προσοντα τὴν ἐμφυτὴ ἐξυπνάδα, τὴν θέληση καὶ τὴν ἐπιμονὴ γιὰ μόρφωση καὶ γνώσεις ἀνατρεποῦν τὴν ἐφησυχαστὴ τῶν ονείρων καὶ τὴν κάνουν πραγματικότητα, πετυχαίνοντας γιὰ τοὺς πολλοὺς τὸ ἀπίστευτο, γιὰ τοὺς ἰδίους ὁμῶς κάτι ἀπόλυτα φυσιολογικὸ. Στους ἀνθρώπους αὐτοὺς ἀνήκει ὁ Γιώργος Παναγιώτου Βλαχός. Τὸ 1972, ἐνῶ ἀκόμα ὑπηρετοῦσε στο 2 στρατό, πετυχε στο Οἰκονομικὸ Ἰνστιτούτο τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ ἰαν)μίου Θεσσαλονικῆς (ΟΙΙΕ) γιὰ νὰ συνεχίσῃ κι' ἐδῶ τὴν ἀριστη πορεία τῆς δημοτικῆς καὶ γυμνασιακῆς τοῦς ἐκπαίδευσης. Ἐτοῖς γραφτὴκε στὸν Α' χρόνον σπουδῶν γιὰ τὸ 1972—73 καὶ στα τρία πρῶτα χρόνια τῆς φοιτητικῆς κατάρξεως νὰ συνδυάζῃ ἀριστα σπουδὲς καὶ δουλειά, ἐργαζομενος ἀπὸ Ἰουλιὸ μέχρι Φεβρουάριον στὴ βιοτεχνία τοῦ συγχωριανοῦ μας κ. Κοσμὰ Εὐσταθίου καὶ φοιτώντας τοὺς υπολοιποὺς 4 μῆνες, ἦταν δε τοσση ἡ ἐπιτυχία του, ποὺ οὐχὶ μονο περνοῦσε ὅλα τὰ μαθήματα στὴν περίοδο τοῦ Ἰουνίου, ἀλλὰ συγκέντρωνε καὶ τελικὸ βαθμὸ 7 καὶ 8.

Τὸν Σεπτέμβριον 1975, ἀφοῦ γράφτηκε στο 2' ἔτος σπουδῶν, ἀναχώρησε γιὰ τίς ΗΠΑ μὲ σκοπὸ σ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα μέχρι τίς πτυχιακὲς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς τοῦ τὸν Ἰούνιον, νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἀμερικανικὴ γλῶσσα, νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐγγράφῃ στο ἐκεῖ Πανεπιστήμιον καὶ ἐργασία. Στις 28 Μαῖ 1976 ἐπέστρεψε γιὰ νὰ πάρῃ ἀμέσως μέρος στὶς πτυχιακὲς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς τοῦ γιὰ νὰ πετύχῃ κάτι μοναδικό. Πέρασε καὶ τὰ 8 μαθήματα τοῦ πτυχίου σὲ 20 ἡμέρες συγκεντρώνοντας μάλιστα γενικὴν βαθμολογία 8. Ἀφοῦ λοιπὸν πῆρε τὸ πτυχίον στὰ χέρια του, ἔφυγε ξανά στὶς 4 Αὐγούστου 76 γιὰ τὸ Σῶλτ Λέικ Σίτυ τῶν ΗΠΑ, ὅπου καὶ γράφτηκε στο μεταπτυχιακὸ τμήμα Οἰκονομίας τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἦδη τελείωσε τὸ πρῶτον ἔτος σπουδῶν (ΜΑΣΤΕΡ) καὶ διορίσθηκε βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἔδρας τῆς Στατιστικῆς. Δὲν ἔφθασε ὅμως στο τέλος. Συνεχίζει τὴ διδακτορικὴ του διατριβὴ μὲ σκοπὸ νὰ γίνῃ καθηγητὴς. Ἡ θέληση ὅμως καὶ ἡ ἐπιμονὴ του δὲν σταματᾷ ἐκεῖ. Σκέπτεται νὰ συνεχίσῃ σπουδὲς στὴν Ἀγγλῖα καὶ Σουηδία.

Νὰ λοιπὸν, ποὺ ἡ νέα γενιά κάνει θαύματα πραγματοποιώντας ἀπλησίαστα ὄνειρα καὶ ἔχει πραγματικὰ ἀνάγκη ἡ χώρα μας ἀπὸ τέτοιους νέους καὶ ἡ Κουκουβίστα καμαρώνει σεμνὰ τὰ γνήσια παιδιά τῆς.

Κ. Π. Β.

ΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΕΡΓΑ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο ανέθεσε την κατασκευή των έργων της Κοινότητας που είχε προγραμματίσει στο συγχωριανό μας εργολάβο Παναγ. Κυριαζή. Ήδη τσιμεντοστρώθηκε ο δρόμος μέχρι την Παναγία και άρχισε η διάνοιξη του δρόμου για τον Άγιαννάκη από το σημείο που είναι το σπίτι του Χαβελέ.

Στο μεταξύ ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας επισκέφθηκε τον ύφυπουργό Έσωτερικών κ. Γκελεστάθ και ζήτησε νέες πιστώσεις για την ολοκλήρωση των τεχνικών έργων που είναι απαραίτητα στο χωριό μας. Ο κ. Ύφυπουργός σημείωσε το αίτημα και άφου το μελέτησε μās έστειλε την ακόλουθη έπιστολή:

Έν Αθήναις τη 6.6.1977

Κον Άθανάσιον Μαλεβίτην

Άγαπητέ κ. Πρόεδρε,

Είς απάντησιν παρακλήσεώς σας, ευχαρίστως σās πληροφορώ ότι υπό του κ. Ύφυπουργού Έσωτερικών υπεγράφη απόφασις οικονομικής ενισχύσεως της Κοινότητας Καλοσκοπής εκ δραχμών 100.000 προκειμένου να διατεθούν διά την διαμόρφωσιν του χώρου του μνημείου Ήρώου και την διαμόρφωσιν κοινοτικών οδών.

Έντολή κ. Ύφυπουργού

Κων. Βασιλόπουλος

Σήμερα πληροφορούμεθα ότι ή παραπάνω απόφαση ανακοινώθηκε στην Κοινότητα Καλοσκοπής.

Στη μνήμη του

ΚΩΣΤΗ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

Με άφορμή το όλοσέλιδο αφιέρωμα μας στον ήρωικό Κώστα Κατσανιώτη, που πέθανε στα γερμανικά κάτεργα, ο δικηγόρος και λογοτέχνης Γιάννης Κοφίνης, από την Άπάνω Άγόριανη, έγραψε συγκινητικά λόγια στον άδελφό του ήρωα γιατρό Ήλ. Κατσανιώτη.

Ο Γιάννης Κοφίνης κυκλοφόρησε πρόσφατα μια συγκλονιστική συλλογή ποιημάτων με τον τίτλο ΠΙΚΡΟ ΑΝΤΙΔΩΡΟ, αφιερωμένη στους γέρους γονείς του που σκοτώσαν και έκαψαν οι Γερμανοί το 1943. Δίκαια λοιπόν γράφει στο γράμμα του «Ο χαλασμένος κόσμος δεν έτιμσε αυτούς τους ήρωες παρά που τους χρωστά τη λευτεριά του γιατί για τη δική μου γνώμη αν δεν υπήρχε Έλλάδα να καθυστερήσει την έκστρατεία κατά της Ρωσίας σήμερα αν ζούσαμε θα είμαστε σκλάβοι των Ούνων».

Ύστερα από τα λόγια αυτά καταγράφει ένα συγκινητικό δημ. τραγούδι:

Τη Στρώμη ποιός την έκανε και το Μαυρολιθάρι
Ρεγκούζας και Τσιμόγιασσαν τα δυο πρώτα ξαδέλφια
και πήγαν και λημέριασαν στού Γιόργα το Λιθάρι
κι' ή παγανιά τους πλάκωσε το φύλλο το χορτάρι
ρίξε Ρεγκούζα μ' τ' άρματα, Ρεγκούζα παραδόσου
όσο Ρεγκούζας ζωντανός τ' άρματα δεν τα δίνει.

Ή τοποθεσία Γιόργα Λιθάρι αναφέρεται στη δίκη που έκανε ή κοινότητα σας επί τουρκοκρατίας κατά της Σεγδίτσας κι' αναγνωρίστηκε και δικό σας.

Με την ίδια ευκαιρία και ο εκπαιδευτικός λογοτέχνης Α. Ζορμπάς έγραψε στο γιατρό λίγα συγκινητικά λόγια για το Δελτίο μας και υποσχέθηκε ότι θα επανέλθι στο θέμα.

Ο Ζορμπάς είναι γνωστός στους συγχωριανούς μας τόσο από τις σελίδες του περιοδικού «Στερεά Έλλάς», όσο και σαν εκπαιδευτικός. Ήταν καθηγητής του Γ. Κολλύρη, του Μήτσου Κόλλια και άλλων. Ίσως πολλοί γνωρίζουν ότι πρόσφατα κυκλοφόρησε ένα νέο του βιβλίο «Λαμπρά Παλληκάρια και αναφέρεται στο έπος του 40—41, στην κατοχή, την Κύπρο και τη Ρούμελη.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Του ΓΡΗΓΟΡΗ Ι. ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Οί συγχωριανοί μας, προπολεμικά, πωλούσαν τα προϊόντα τους (πατάτες, φασόλια, φρούτα) στην Άμφισσα, μεταφέροντάς τα με τα ζώα τους.

Στο δρόμο Καλοσκοπής—Άμφισσας υπήρχε ένα χάνι όπου οί διερχόμενοι έπιναν ένα ουζάκι ή ένα κρασάκι για να τονωθούν και συνεχίσουν το δρόμο τους.

Σε μια πλευρά του έσωτερικού του χανιού αυτού, ήταν ή... κάβα του καταστήματος, όπως θα λέγαμε σήμερα, δηλ. ένα κιβώτιο με το άνοιγμά του προς τα εμπρός και πάνω σ' αυτό μια κανάτα πλήνη και ένα ποτήρι έπίσης πλήνιο, για το κρασί και ένα μπουκάλι με τσίπουρο με 1 ή 2 ποτηράκια.

Πάνω απ' αυτά ήταν κρεμασμένος στον τοίχο ένας μαυροπίνακας μακρόστενος. Εκεί ο καταστηματάρχης έγραφε τα θερεσέδια. Διότι, ως ήταν έξοχικό, είχε και τους «έπί πιστώσει» πελάτες, οί όποιοι συνήθως ήταν οί τσοπάνηδες που έβοσκαν τα ζωντανά τους εκεί γύρω.

Μια μέρα πέρασε απ' το χάνι κάποιος «γραμματιζούμενος», είδε τον πίνακα με μερικά όνόματα γραμμένα με την κιμωλία και με την άδεια του καταστηματάρχη, έγραψε στο άριστερό του πίνακος το έξης τετράστιχο:

Όταν θέλεις έλα πίνε

κι' όταν έχεις, έλα δίνε.

Όταν θέλεις να μη δίνεις

να μην έρχεσαι να πίνεις.

Το τετράστιχο άρεσε πολύ στον καταστηματάρχη, ο όποιος φρόντιζε να το διατηρή ζωντανό με την κιμωλία του. Αυτό θέβαια δεν τον έμπόδιζε να γράφει στο δεξιό του πίνακος τα θερεσέδια του. Ή αναγραφή θέβαια των ονομάτων αυτών που του χρωστούσαν ήταν πονηρή. Έγραφε θέβαια τα θερεσέδια για να μη τα ξεχνά, αλλά με τη δημοσιότητα που τους έδινε στο μαυροπίνακα, με το τετράστιχο δίπλα, τους υποχρέωνε, με εύσημο τρόπο, να του ξεφολούν τους λογαριασμούς των, για να μη... φιγουράρουν τα όνόματά τους στον πίνακα. Και το πέτυχε. Οί θερεσετζήδες χρόνο με το χρόνο λιγόστευαν και το τετράστιχο ξεχάστηκε.

Στο χάνι αυτό υποχρεώθηκα και εγώ κάποιο θράδυ με χιόνι, να διανυκτερεύω μαζί με άλλους. Ή διανυκτέρευση ήταν: ξάπλωμα «κατάχαμα» δίπλα στη φωτιά στο μέσο του χανιού, ή όποια έκαιγε όλη τη νύχτα. Έπειδή δέ ο καταστηματάρχης ήταν φίλος με τον μακαρίτη τον πατέρα μου, αισθάνθηκε την υποχρέωση να με περιποιηθή ιδιαίτέρως και μου παραχώρησε... κρεβάτι λούξ. Δηλαδή, άφου άφηκε και ξάπλωσαν οί άλλοι στο χώμα, δίπλα στη φωτιά, σε μένα πρόσφερε μια... σανίδα (όχι θέβαια θρεγμένη) πάνω στην όποια όριζοντιώθηκα.

Συγκινητική ή προσφορά!

~~~~~

Τυπογραφική επιμέλεια:

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

~~~~~

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

‘Ο Βολλεϋ-μπολίστας ΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ΛΑΪΟΣ

Πρόσφατα οι αθλητικές εφημερίδες ασχολήθηκαν με την αθλητική επίδοση του βόλλεϋ - μπωλίστα Γιάννη Λαΐου και πολλοί τον απέκάλεσαν «Τό Α και τὸ Ω τῆς Ἑθνικῆς ομάδος» και όταν χρειάστηκε νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴ μας, γιατί ἔκανε ἐγχείρηση, «κύκλοι τοῦ βόλλεϋ χαρακτήρισαν τὸ ἀνωτέρω γεγονός ὡς μὲ γάλη ἀτυχία γιὰ τὰ ἐθνικά μας χρώματα, ἀφοῦ ὁ Λαΐος εἶναι τὸ κλειδί τῆς ομάδας».

Τέτοια ἐγκώμια δὲν εἶναι πρώτη φορὰ πού ἀκούγονται γιὰ τὸν Λαΐο. Στὸν ἀγώνα τῆς Ἑθνικῆς μας Ὀμάδας μετὰ τὴν Ἑθνικὴ Δανίας, ὅπου σημειώθηκε τὸ ἐκπληκτικὸ ἀποτέλεσμα 3—0 σέτ, ἡ αθλητικὴ ἐφημερίδα τὸ «ΦΩΣ» τὸν χαρακτήρισε ὡς «πραγματικὸ ἡγέτη πού κατηύθυνε μετὰ μαεστρία τοὺς παίκτες» («Φῶς», 22-4-1977).

Φωτογραφία ἀπὸ ἀγώνα βόλλεϋ. Αὐτὸς πού κρατᾷ τὴ μπάλα εἶναι ὁ πρωταθλητὴς μας.

Ποιὸς ὅμως εἶναι ὁ Γιάννης Λαΐος; Γιὰς τοῦ Θύμου Λαΐου καὶ ἐγγονὸς τοῦ ἀξέχαστου δασκαλοῦ Γιάννη Λαΐου. Γεννήθηκε τὸ 1951. Ἡ αθλητικὴ του σταδιοδρομία ἄρχισε τὸ 1963 στὸ κολύμπι.

Τὸ 1964 ἐκλήθη στὴν προεθνικὴ γουῶτερ - πόλο ἀπὸ τὸν ἔνο προπονητὴ τῆς Ἑθνικῆς, τὸν κ. Σάροσι. Τὸ 1965 ἄρχισε νὰ ἀσχολεῖται μετὰ τὸ μπάσκετ. Ἐπαιξε γιὰ δύο χρόνια στὸν Α.Ο. «ΠΡΩΤΕΥΣ». Τὸ 1968 ἦρθε σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὴν πετοσφαίρα καὶ ἐπαιξε στὸν Π.Ο.Κ. «ΕΣΠΕΡΟ», ὅπου ἀμέσως ἐγίνε βασικὸς παίκτης του.

Μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ 1969 ἐκλήθη στὴν προεθνικὴ ὁμάδα πετοσφαίρισης τῆς Ἑλλάδας.

Τὸν ἴδιο χρόνο ἐτελείωσε καὶ τὸ γυμνάσιο Καλλιθέας.

Τὸ φθινόπωρο τοῦ '69 ἔλαβε τὸν τίτλο τοῦ διεθνοῦς πηγαίνοντα στὴ Γιουγκοσλαβία μετὰ τὴν Ἑθνικὴ Ὀμάδα γιὰ φιλικούς ἀγῶνες.

Ἀπὸ τὸ 1970 ἐγίνε βασικὸ στέλεχος τῆς Ὀμάδας. Τὸν ἴδιο χρόνο ἐνεγράφη στὴν Ἑθνικὴ Ἀκαδημία Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἀπεφοίτησε τὸ 1973. Ὁ προπονητὴς του Ζαχαρίεφ εἶχε περὶ χαρακτηριστικά: «Εἶναι ὁ πιὸ πλήρης παίκτης πού ἔχω συναντήσει, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους». (Ἡ Βουλγαρία εἶναι ἀπὸ τίς πρῶτες δυνάμεις στὸν κόσμο τοῦ βόλλεϋ).

Τὸ 1973 πῆρε μεταγραφή στὸν ΟΣΦΠ. Μετὰ τὸν «Ἑσπερο» εἶχε κατακτήσει 2 πρωταθλήματα Β' καὶ Α' κατηγορίας Ἀθηνῶν. Μετὰ τὸν ΟΣΦΠ μέσα σὲ 3 χρόνια, 2 πρωταθλήματα Ἑλλάδος. Ἐπὶ 2 ἔτη ἦτο ἀρχηγὸς στὴν Ἑθνικὴ Ὀμάδα Νέων. Μετὰ τὴν ὁμάδα αὐτὴ πῆρε μιά θέση στὰ Βαλκάνια καὶ 7 στοὺς Πανευρωπαϊκούς.

Μέχρι σήμερα ἔχει συμμετοχὲς: Ἑθνικὴ Νέων 53 φορές καὶ Ἑθνικὴ Ἀνδρῶν 133 φορές.

Τώρα, ἐκτὸς ἀπὸ παίκτης, εἶναι καὶ καθηγητὴς στὸ Ἑθνικὸ Στάδιο Κηφισίδας Ἰ ΖΗΡΙΝΗΣ ὡς ἐπίσης καὶ τεχνικὸς ἡγέτης τῆς παλαιᾶς του ὁμάδας «Ἑσπερος».

Εἶναι παντρεμένος καὶ ἔχει 2 παιδιὰ.

ΤΟ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ...

ΕΠΙΑΣΕ... ΛΑΓΟ

Πληροφοροῦμαστε ὅτι τὸ Δασαρχεῖο Φωκίδας μῆ-νυσε 5—6 κατοίκους τῆς Καλοσκοπῆς καὶ τοὺς ἔσυρε στὸ ἐδῶλιο τοῦ κατηγορουμένου, γιατί «καταπάτησαν» 50 ἢ 100 τ.μ. δασικὴ ἔκταση — χωρὶς δέντρα φυσι-κά — πού θρῖσκόνταν δίπλα στὰ σπίτια τους. Ἀσφαλῶς εἶχαν ἀνάγκη νὰ κάμουν κάποιο στάδιο γιὰ τὰ ζων-τανὰ τους ἢ κοτέτσι γιὰ τὰ πουλερικά τους.

Φαίνεται οἱ ἀρμόδιοι τῆς Δασικῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας, δὲν κατάλαβαν ἀκόμα ὅτι γιὰ νὰ μείνουν οἱ λίγοι «ἀκρίτες» στὰ ὄρεϊνὰ χωριὰ χρειάζονται προστασία καὶ ὄχι διωγμὸ. Γιὰ τὰ χωρά-φια πού ἐγκατέλειψαν οἱ κάτοικοι καὶ ἐγίναν δάση δὲν ζήτησαν καμιά ἀποζημίωση ἀπὸ τὸ Δασαρχεῖο. Ὅταν στὴν κατοχὴ κἀκαν οἱ περιουσίες τους καὶ τὰ θυσία-σαν ὅλα γιὰ τὴν πατρίδα, γύρισε ἡ Πολιτεία νὰ τοὺς κοιτάξῃ καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσει;

Ἀφοῦ στέρισαν ἓνα σπιτάκι μετὰ αἷμα καὶ ἰδρώτα, γιὰ νὰ στεγάσουν τὴ φτώχεια τους, ἔρχεται ἡ Πολιτεία μετὰ ἀπὸ 30 χρόνια καὶ θέλει νὰ τοὺς πουλήσῃ τὸν τόπο τὸ δικὸ τους, μετὰ δάση τὴν τιμὴ ἀγορᾶς ἄλλων «οἰκοπέδων» στὴν Καλοσκοπὴ, πού θρῖσκεται κανένας νεόπλουτος Ἀθηναῖος καὶ ἀγοράζει, ἀντὶ νὰ χαρίσῃ τὸ χωρὶ πού ἔχει ὁ κάθε χωρικός ἢ νὰ ὀρίσει μιὰ συμ-βολικὴ τιμὴ, γιὰ νὰ τοὺς βγάλῃ ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀδεσβαιότητα.

Ἄν θέλετε, κύριοι ἀρμόδιοι, νὰ ἐπιζήση γιὰ λίγα χρόνια ἀκόμα ἡ ὄρεινὴ Ἑλλάδα, δείξετε κατανόηση καὶ ἀνθρωπιά καὶ μὴν τοὺς ἐξαναγκάζετε νὰ ἐγκατα-λείψουν μιὰ ὥρα γρηγορότερα τὰ μετερίζια τους, γιατί τότε, ἀλοήμονο, θὰ σὰς μείνουν γιὰ συντροφιά τὰ ἔλατα καὶ οἱ λύκοι, ὡς θὰ διασχίζετε τίς ὄρεινές πε-ριοχές.

Τί λένε γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὁ ἀξιότιμος Ὑφυπουργὸς Ἑ-σωτερικῶν κ. Γκελεστάθης, ὁ κ. Νομάρχης Φωκίδας καὶ ὁ κ. Δασάρχης Φωκίδας, ἢ ἂν θέλετε καλύτερα, τί λέει τὸ Κοινοτικὸ μας Συμβούλιο; Γιατὶ ἀπὸ πληροφo-ρίες πού ἔχουμε ὁ χωρὸς πού εἶναι πάνω ἀπὸ τὰ τε-λευταῖα σπίτια τοῦ χωριοῦ μέχρι τὸ δημόσιο δρόμο μπορεῖ, ἂν κινηθῇ μιὰ διαδικασία, νὰ γίνῃ ἀπὸ δασι-κὸς κοινοτικὸς καὶ νὰ τὸν διαχειρίζεται ἡ Κοινότητά μας χωρὶς παρεμβάσεις ξένων ὑπηρεσιῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ὅσοι θὰ θρῖσκονται τοὺς θερινούς μῆνες στὸ χωριὸ καὶ θέλουν νὰ πληρώσουν τὴ συνδρομὴ τους, ἢ νὰ βοηθήσουν μετὰ εἰσφορὲς τὰ ἔργα τοῦ Συνδέσμου, μποροῦν νὰ ἀπευθύνονται στὸ μέ-λος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀντώνη Πασ-σαλῆ.

Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Πολλές φορές τὰ δέντρα έχουν κι αυτά την ιστορία τους, όταν ή ζωή τους συνδέεται με σημαντικά γεγονότα στο πέρασμα του χρόνου. Ένα τέτοιο δέντρο, που έχει κάποια ιστορία και που αξίζει να την γνωρίσει κανείς, είναι και ο γέρο - πλάτανος στην αγορά της Καλοσκοπής. Δέντρο που φυτεύτηκε απ' τους παππούδες μας, ποιός ξέρει πριν πόσα χρόνια!

Αυτός ο πλάτανος είναι σφιχτοδεμένος με τη ζωή των κατοίκων του χωριού (των παππούδων μας, των πατεράδων μας, της δικής μας γενιάς και των παιδιών μας, που μας ακολουθούν). Έκει, στην αγορά, που θυμίζει την αρχαία «Αγορά» των Αθηναίων, συγκεντρώνονται οι άντρες του χωριού τὰ θράδια — τόπος έντευκτήριο — κι επιλύουν διάφορα κοινά προβλήματα ή κανονίζουν ιδιωτικές τους υποθέσεις. Γι' αυτό και ακούμε τη φράση: «Πάω στην αγορά, να μάθω τὰ νέα...». Αλλά και στὰ πανηγύρια του χωριού μαζεύονται όλοι οι κάτοικοι (άντρες, γυναίκες, παιδιά) στὰ μαγαζιά της αγοράς και διασκεδάζουν.

Το στολίδι, όμως, και ή δροσιά της αγοράς είναι μόνο ο γέρο - πλάτανος, που στο πέρασμα των δεκαετιών — αν όχι εκατονταετιών — «είδε και άκουσε» πολλά, απ' όσα συνέβαιναν γύρω του. Υπήρξε, δηλαδή, μάρτυρας πολλών γεγονότων: πολιτικών (στον πυρετό των εκλογών), θρησκευτικών τελετών (στὰ πανηγύρια και στους γάμους), πολεμικών (στην κατοχή με τους βομβαρδισμούς, τὸ κάψιμο, τὸν έμφύλιο πόλεμο) κ.δ.

Στην έποχή των εκλογών, στὰ προπολεμικά χρόνια, κάλυπταν τὸν χοντρό κορμό του με μεγάλες φωτογραφίες των τότε πολιτευτών, με τὰ όνόματά τους στὴ λεζάντα: ΣΠΥΡΟΣ ΚΡΕΜΕΖΗΣ, ΤΑΚΗΣ ΚΟΚΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΥΤΑΞΙΑΣ, ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ κ. ά.

Πρώτος ο γέρο - πλάτανος συμμετείχε στὰ πανηγύρια του χωριού, λές και χόρευαν τὰ κλαδιά του με τὸ παιξι-

μο του κλαρίνου του Πράντζα και της πίπιζας του Κασιάνη ή του νταουλίου του Χαμπ'λουκώστα, και στὰ μεταπολεμικά χρόνια με τὰ σύγχρονα μεγαφωνικά συγκροτήματα.

Στὰ κατοχικά και στὰ μετέπειτα χρόνια του έμφύλιου σπαραγμού ένιωθε, ο γέρο - πλάτανος, νὰ σπάζουν τὰ κλαδιά του και νὰ πληγώνεται κατάκορμα από λογις - λογις βλήματα και θραύσματα όβιδων. Είναι τὸ δέντρο που

«πέρασε πολέμους, μπόρες, κεραυνούς,
μὰ βαστάει σάν παλικάρι, όσο κι αν γερνά...»

Ήρθαν τὰ χρόνια της ειρήνης και ο γέρο - πλάτανος έξακολουθούσε τη ζωή του θαλερός, όπως πάντα, και χαρίζε στους κατοίκους ζωογόνα τὸν ίσκιο του και τη δροσιά του.

Με τὸ άνοιγμα του αυτοκινητόδρομου τὸ 1952, άλλος κίνδυνος καταστρεπτικός παρουσιάστηκε για τὸν πλάτανο. Ήθελαν νὰ περάσουν τὸ δρόμο πρὸς τὴν πλατεία του χωριού και βρέθηκε εμπόδιο ό... πλάτανος, γιατί όπέναντι από τὸν κορμό του ήταν χτισμένο ένα σπίτι και ο χώρος μεταξύ σπιτιού και πλατάνου ήταν τόσο στενός, ίσα που νὰ περνάει άνετα ένα άμάξι (φορτηγό ή λεωφορείο). Σ' αυτό τὸ σημείο δημιούργησαν πρόβλημα οι «προοδευτικοί» κάτοικοι του χωριού και φώναζαν νὰ κοπεί ο πλάτανος, για νὰ φαρδύνει ο δρόμος, νὰ γίνει... λεωφόρος. Οι «συντηρητικοί» κάτοικοι επέμεναν νὰ μὴν κοπεί ο πλάτανος, που έχει κι' αυτός την ιστορία του, αλλά και ή αγορά νὰ μὴν άπογυμνωθεί απ' τὸ κάλλος της.

Οι άντιμαχόμενες μερίδες έφτασαν σέ σημείο νὰ συμπλοκούν από λόγο σέ λόγο, όπως κουβεντιάζουν και «ήρεμα» οι χωριανοί μας, και νὰ βρεθεί σέ δύσκολη θέση ο τότε Πρόεδρος της Κοινότητας Θανάσης Κ. Τούμπας (Κωστάκος), που δέν ήθελε νὰ κοπεί ο πλάτανος. Ή μπουλντόζα περίμενε παράπλευρα διαταγή για τὸ ξερίζωμα του πλατάνου. Δάσκαλος τότε στο χωριό, παρακολουθοῦσα με πολύ ένδιαφέρον την εξέλιξη, χωρίς νὰ διάζομαι νὰ έκφέρω γνώμη. Περίμενα πρώτα νὰ φτάσουν σέ άδιέξοδο, όποτε άναγκαστικά θα ζητούσαν τη γνώμη μου κι ήταν ή κατάλληλη στιγμή νὰ επέμβω, χωρίς νὰ φαίνεται πώς υποστηρίζω τη γνώμη «μερίδων», άλλ' άπλως υποδεικνύω τί είναι σωστό νὰ γίνει. Ήταν μιá τακτική που έφάρμοζα πάντοτε, για νὰ μὴ φαίνεται ότι «άναμιγνύομαι» στὰ κοινοτικά θέματα και στο τέλος γινόταν αυτό που, με τη γνώμη μου, ήταν σωστό.

Αυτό έγινε και με τὸν πλάτανο. Από τη μιá μεριά άγωνιζόταν ο Πρόεδρος νὰ γλυτώσει τὸν πλάτανο και από την άλλη, οι αντίθετοι, επέμεναν νὰ κοπεί. Ο Πρόεδρος τότε — ο Θεός ν' άναπαύσει την ψυχή του — άπευθύνθηκε σέ μένα, για νὰ βοηθήσω στη λύση του προβλήματος: «Εσύ, τί λές δάσκαλε;». Ήτσι, βρήκα την εύκαιρία νὰ κάμω μιá μικρή «διάλεξη» σ' αυτούς που βρίσκονταν εκεί, για νὰ πειστούν, ότι ο πλάτανος δέν πρέπει νὰ κοπεί. «Άγαπητοί μου, τους είπα, είναι προτιμότερο νὰ χάσει τη ζωή του ένας άνθρωπος, παρά νὰ καταστραφεί αυτό τὸ αιώνόβιο δέντρο, που οι παππούδες μας φρόντισαν νὰ τὸ φυτέψουν και νὰ τὸ θρούμε έμεις σήμερα. Ένας άνθρωπος εύκολα γεννιέται και μεγαλώνει, ενώ ένα δέντρο δύσκολα γίνεται τόσο μεγάλο. Οι γενιές έρχονται και παρέρχονται ή μιá κοντά στην άλλη, αλλά τὸ δέντρο μένει αιώνια. Τί ωραιότερο στολίδι θα έχει νὰ παρουσιάσει ή αγορά του χωριού μας; Τί κι' αν δε διασταυρώνονται 2 αυτοκίνητα σ' αυτό τὸ σημείο και περνάει ένα μονάχο του; Μήπως πρόκειται ν' άρχίσει μεγάλη κυκλοφορία όχημάτων, για νὰ δημιουργηθεί πρόβλημα κυκλοφορίας; Άν μείνει ο πλάτανος — και ηρπει νὰ μείνει με κάθε θυ-

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΑ

Τοῦ Γ. Τ. ΚΟΛΛΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

1

Σαράντα παλληκάρια κ' ἕνας γέροντας
καθέταν μέσ' στὴ μέση κι ὅλ' οὐρμήνιθι.
«Καλά μου παλληκάρια κι ὁμουργα πιδιά,
αὐτοῦ πού πιρπατεῖτι, ὄλου φρόνιμα,
νὰ σὰς πινεύ' οὐ κόσμους κι ὄλους οὐ ντουνιας.
—'Ασι, γέρου μ' τίς διὰτις κ' ἔλα μιτ' ἱμάς,
πού ξέρεις τὰ λημέρια ἀπ' ὄλους πιὸ καλά.
—Δὲν ἤμπορῶ, πιδιά μου, γιατί 'γὼ γέρασα.
Πιράστ' ἀπ' τοῦ χουριό μου κι ἀπ' τοῦ σπίτι μου
κὶ πάρτι τὸν ὕγιό μου, τὸν ἀσίκη μου,
πού ξέρει τὰ λημέρια ἀπ' ὄλους πιὸ καλά,
ξέρει τὰ μουνουπάτια κι ὅλα τὰ χουριά».

(Πρὸβλ. Λαογρ. Η' 43)

2

Οὐ ἥλιους ἐβασίλιψι κι οὐ 'Αλὴ Φαρμάκης χάθη.
"Ενας παπᾶς ἀπ' τὰ χουριά κρυφὰ τὸν κουβιντιάζει.
«Ποῦ πᾶς, 'Αλὴ μπιλούμπαση, καίμην' 'Αλὴ Φαρμάκη;
Αὐτοῦ μπρουστὰ 'νι ἢ κλιφτουριά, οὐ Σάλτας κι οὐ
Γιουλντάσης.

—Δὲν τοὺς φουθαῖμι, θρὲ παπᾶ, στοῦ νοῦ μου δὲν τοὺς
θάζου.

Νέχου τὰ παλληκάρια διαλιχτὰ κι ἀτός μου ξαίκου-
σμένους».

Τὰ καρσούλια χούιαξαν, ἡ νιὰ μιριά κ' ἡ ἄλλη.
«Τὴν ἱκκλησιὰ νὰ πιάσιτι κι τὴν ἀγιά Τριάδα.
Κὶ πῆγαν κι τοὺς κλείσανι μέσ' στὴν ἀγιά Τριάδα.

~~~~~  
σία — θὰ πετύχουμε δυὸ πράγματα : Καὶ δρόμο νὰ ἔχου-  
με γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ὄλων μας πρὸς τὴν πλατεία, ἀλλὰ  
καὶ τὸ στολίδι τοῦ χωριοῦ νὰ ἐπιζήσει, πού εἶναι ἔργο τῶν  
παππούδων μας. "Αν κοπεῖ ὁ πλάτανος, εἶναι σὰν νὰ  
«φτύνουμε» τὰ προγονικά μας ἔργα. "Ας δοκιμάσουμε γιὰ  
λίγο χρονικὸ διάστημα τὴν κυκλοφορία τῶν αὐτοκινήτων  
μὲ «μονόδρομο» σ' αὐτὸ τὸ στενὸ σημεῖο καὶ πάλι ἀποφα-  
σίζουμε, ἂν δημιουργηθοῦν ἀνυπέρβλητες δυσκολίες».

"Υστερ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ πού τοὺς εἶπα, κανένας δὲν ἀν-  
τιτάχτηκε καὶ ὁ πλάτανος σώθηκε. Γλύτωσε ἀπ' τὴν «κακὴ  
ῶρα», γιατί, σύμφωνα μὲ τὴ λαϊκὴ παροιμία «ὅσα φέρν' ἡ ῶ-  
ρα δὲν τὰ φέρνει ὁ χρόνος». Καὶ τὰ χρόνια περνοῦν καὶ  
ὁ γέρο - πλάτανος ζεῖ καὶ θὰ ζεῖ στοὺς αἰῶνες...

"Αν χανόταν αὐτὸς ὁ πλάτανος, ἡ ἀγορὰ θὰ ἔχανε τὸ  
φυσικὸ βουνίσιο χρῶμα της. Τώρα, ὅμως, εἶναι μιὰ ἀγο-  
ρά, πού ξεχωρίζει καὶ πού κάνει βαθιὰ αἴσθηση σὲ ντό-  
πιους καὶ σὲ ξένους, πού θὰ βρεθοῦν κάτω ἀπ' τὸν ἱστικὸ  
καὶ τὴ δροσιὰ τοῦ πλατάνου, γιὰ νὰ πιοῦν ἕναν καφέ, νὰ  
φᾶνε ρουμελιώτικο κοκορέτσι, νὰ παίξουν ἕνα τάβλι ἢ  
καμιὰ πρέφα...

Αὕτῃ εἶναι ἡ βουθὴ ἱστορία ἐνὸς δέντρου τοῦ χωριοῦ  
μας, πού ὅλοι νιώθουμε τὴ δροσερὴ ἀνάσα του, σὰν βρε-  
θοῦμε κάτω ἀπ' τὰ πυκνόφυλλα κλαδιὰ του. Εἶναι μιὰ ἱστο-  
ρία πιὸ συγκινητικὴ, ἴσως, καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορία ἐνὸς ἀν-  
θρώπου, γιατί ἡ Ζωὴ του στὸ πέρασμα τοῦ καταλύτη χρό-  
νου ἐγίνε ζωντανὸ βίωμα τῶν ἀνθρώπων τοῦ χωριοῦ.

«Φέρτι χαράρια (1) μὲ μαλλιὰ, κυθέρτια μὲ μιλίσσια,  
νὰ ρίξου νὰ χαλάσουνι τοὺς Τούρκους πού 'νι μέσα».

Μοῦ τὸ ὑπαγόρευσε ὁ γέρο Γιαννιλοκάστας, χρονῶν  
90, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔγραψα τὰ περισσότερα. Τὸ τρα-  
γοῦδι ἀναφέρεται στὴν ἐπανάσταση, σὲ μάχη στὸ ἐξω-  
κλῆσι Ἀγία Τριάδα, ὅχι μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό. Ὁ  
παπᾶς εἶναι ὁ Παπανικόλας ἀπὸ τὴν Κουκουβίστα. Τὰ  
λόγια τῶν καρσουλῶν εἰπώθηκαν γιὰ ν' ἀπατήσουν  
τοὺς Τούρκους, ὥστε νὰ τρέξουν αὐτοὶ νὰ κλειστοῦν  
στὴν ἐκκλησιὰ, ὅπως κ' ἐγινε.

(1) Χαράρια = σακκιά μὲ μαλλιὰ, γιατί στὰ μαλ-  
λιὰ οἱ σφαῖρες δὲν περνοῦσαν (ἔτσι πιστεύουν) καὶ  
μ' αὐτὰ προφυλάγματα νὰ μπορέσουν νὰ πλησιάσουν,  
γιὰ νὰ ρίξουν μέσα τὰ κυθέρτια (κυψέλες). Αὐτὸ ὅλο,  
γιατί οἱ μέλισσες μὲ τίς κεντρίες θὰ ἔφερναν ἀρκετὴ  
ταραχή.

3

Ποιὸς εἶδι τέτοιου θάμασμα, παράξινου μιγάλου,  
νὰ κουβιντιάζι τὰ ἄβουνά μὲ τίς κουντουραχούλις,  
ἢ Λιάκουρα τῆς Λειβαδιᾶς κ' ἡ Γκιώνα τοῦ Σαλῶνου  
κι τὰ Βαρδούσια τὰ ψηλά, πουτάνις καταθόθρις!  
(Πρὸβλ. Πολίτου, 'Εκλογαὶ ἀρ. 57 - 'Εφεξὴς ΠΕ.  
Τὸ τραγουδοῦνε ὅταν τὸ γλέντι ἀνάθει.

4

Χουρεύουν τὰ κλιφτόπουλα κι παίζουν τὰ καίμένα.  
Κ' ἕνα μικρὸ κλιφτόπουλο δὲν παίζει, δὲ χουρεύει,  
μὲ τ' ἄρματα τοῦ μάλουνι, μὲ τοῦ σπαθὶ τοῦ λέει.  
«Σπαθακί μου πιρήφανου, ντουφέκι ξαίκουσμένου,  
πουλλές φουρὲς μὲ γλύτουςις κι ἀκόμα τούτην ῶρα.  
Κὶ ἂν μὲ γλυτώσης σήμερα, χρυσᾶ πού θὰ σὶ ντύσου».

## ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ



Μία ἄποψη τοῦ χωριοῦ μας πρὸ 42 ἐτῶν (τὸ 1935)  
καὶ πρὶν καοῦν τὰ σπῆτια τοῦ ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.  
"Ανω ἀριστερὰ ὁ συγχωριανὸς μας Κων)νος Ν. 'Αν-  
τωνίου, ὁ ὁποῖος τότε καὶ ἐβγαλε τὴν φωτογραφία  
αὕτη. ('Απὸ τὸ ἀρχεῖο τοῦ γιοῦ τοῦ ἱατροῦ Ν. Κ.  
'Αντωνίου).

~~~~~  
"Οποῖος ἀγαπάει τὸ χωριὸ ἐνισχύει τὸν Σύνδε-
σμὸ μας. Στείλτε μας τὴ συνδρομὴ σας. Εἶναι
ὁ μοναδικὸς μας πόρος. Μὴν περιμένετε νὰ σὰς
ἐνοχλήσουμε. Εἰσπράκτορα δὲν διαθέτει ὁ Σύν-
δεσμος.
~~~~~

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΟΥ ΘΕΡΟΥΣ ΚΙ Τ' ΑΛΩΝ'

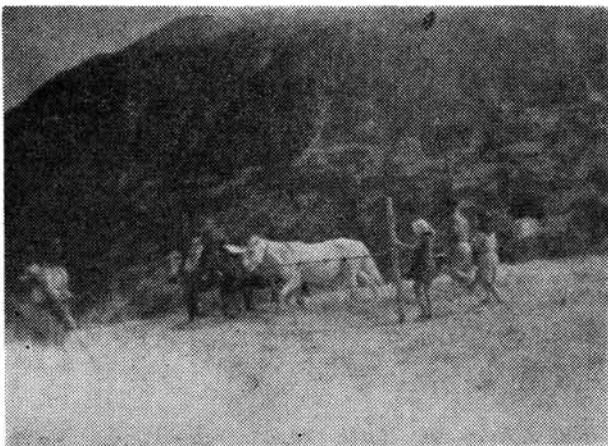
Τ' ΘΥΜΝ. Τ' ΜΠΟΥΚΒΑΛΑ

Τ' θειά τ'ν Ξούλα τ'ν ξπιασι του Βαρδακ'πέικου, καθώς ξγλιπι νά φτάν' ού Θιρ'στής κι νά ξαμύν' ού 'Αλουνάρ'ς.

—Κείνους ού χαντακουμένους ού γέρουζουμι δέ γκρι-νιάζ' ντίπ. Τί θά γένουν τά χουράφια άθήργα, άν πιάσ' κείνους ού 'ρμαδιακός ού λίθας κι τά καψαλίσ' κατάντίπ. Κι άπέκ' ούτδε καρβέλ', ούτδε θ'ταλιά για προσφάι δέ θάχουμι.

Σύμπ'ξι τά λατσούδια στ' φουτιά κι ματάκρινι.

—Πρέπ' μαρέ, νά πᾶμι στού θέρου, νά ξιπακια-στούμι. Σύρι νά βρεϊς χέρια για του θέρου, νά βρεϊς ζά για νά κ'θαλήσ'νι τά διμάτια στ' άλών' κι κεί νά

Αλώνισμα στη Κακοτράχαλη
(Φωτογραφία του καθηγητού Χριστ. Λευκαδίτη)

τά θ'μουνιάσ'νι. Νά βρεϊς του Βαλμά, του Γκιλιπουρ' για νά σοῦ εἰπει ποιά μέρα θά 'ρθεῖ νά τ' άλουνίς', σά μπᾶν στα Μπουκ'θαλείκα άλώνια. 'Αἶντι τώρα νά μά'εις οὔλα τά συμπράγκαλα για του θέρου.

Σφούγγ'ξει τ' μύτη τ'ς μι τ'ν ἄκρ' τ'ς δαμδακέλας κι συνέχ'σι:

—Μαρέ άγγουνᾶ, για νά κάμ'ς αὔτες τ'ς δ'λειές, θέλ'ς ἱργαλεία. Νά'εις τά διρπάνια σ', τά δ'κούλια σ', τ'ς κουσνές, τά δ'χάλια, τά καρπουλῶια. Ν' άνιβεῖς στ' άλών' νά τ'ράξ' μπᾶκ'έκλιψαν του στρ'άρ', μπᾶκι τρέχ'νι τά κираμύδια τ'ς άχυρώνας, μπᾶκι ἔφκι κᾶνια πλάκα.

'Εσφιξι τ'μπρουστέλα τ'ς κι ματάκρινι:

—Ού κ'μπάρουζουμι ού Καλδ'ειρους θά μ' δώκ' του

ἕνα μπλάρ'. Του ἄλλου, του τρανό, εἶν' ξικαλίγουτου. 'Η θυγατέρα μ' θά 'ρθεῖ μι του γ'μάρ' κι τά χαϊδάνια τ'ς, τώρα π' ἄπόλ'σει του σκουλιδό. Κείνους ού πρου-κουμένους ού γιόζουμι θά μ' φέρ' του γ'μάρ' χουρίς κα-πίστρ'. Τῶστ'λα χαμπέρ': «Του γκακὸ τ' του φλάρου. τί νά του κάμου του γ'μάρ' του ξικαπίστρουτου;».

Νίφ'κι νιά στάλα μι νιρό άπ' τ' αὔλακ' ή θαδᾶ μ' ή Ξούλα — Θιὸς σχωρέστην — κι άπέκ' ματάρχισι τ' γκρίνια:

—Σάματ' τέλειουσαν οἱ ἔγνις; Τόση' κουμπανία θέλ' νά φάει κι νά πιεῖ. Θά δάνου του τρανό του κακᾶθ' στ' μπαρρασιά, νά θράσου νιά χούφτα λ'δάκια κι κανιά πατάκα, ἴσα-ἴσα ἕνα ταῖν'. Μι τ'ν ἄράδατ' θά ζ'μῶσου κᾶνα-δυὸ καρβέλια κι κείν' ή βλουημέν' ή συνφάδα μ' τ' ἄστό'σι νά μ' φέρ' τ'ς π'νακουτές κι τούς ψουμι θά του κάμου ἄλ' ψό. Ταχιά, πδν' Τιτράδ', θά κατιδοῦ σύνταχα άπ' γκλαδανή στοῦ κατῶι, θ' ανοίξου του τ'λουμ' νά δγάνου ἕνα τρανό κουμιμάτ' τυρί, θά γιουμί-σου κι νιά τσότρα κρασί άπ' τ' ἄσκι, θά δάνου κι τά καλά μ' τά γουρνοτσάρ'χα, νά πάου σιαπέρα στοῦν 'Αἶ-Γιαννάκ', νά φᾶν οἱ νουματαῖοι νά ξαπουστάσ'νι. Του ἴδιου θά κάμου κι στ' άλών'. Θά φέρ'νι γυρ' δου-λιά τ' ἄλουγα, θά τ'νᾶξ' τ' δίτσα οὔ θαλμιάς, θά μα-ζών' νι του σκόρπιου γέν'μα. 'Ιγὼ θά τ'ς πάου ζιστή κουλουκ'θό'πτα κι ρακί κι σᾶν πιάσ' τ' ἄπόιου άπ' του Ξιροδούν', θά κάτσου στοῦ λίχνισμα, νά ἰδοῦ πόσου μπιρικέτ' μᾶς ἔδουκι οὔ Θιὸς, νά χουρίσουμι του γιό-μουρου κι ἄν πιρ'σέψ' κᾶνα φόρτουμα, θά του δάνου στ' ἄμπάρ'.

'Αἶντι, τώρα, ντραλίσ'κα μι τ'ς χαζουκ'βέντις. 'Ο-ποιου χουριανὸ ἰδεῖς στη στράτα σ', νά του εἰπεῖς, θά ματακ'διντιάσουμι μιθαύριου στοῦ ντρύγου. 'Αἶντι, κα-λά μπιρικέτια κι νᾶχιτι τ'ν ηῤῥή μ'.

Σᾶς χιριτάου οὔλους

ή θαδᾶ Ξούλα και ὁ Γραιμματικὸς της

Θύμιους Ν. Μπουκ'βάλας

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟΦΥΛΑΚΑ

Τὸ χωριὸ στερεῖται φέτος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ νερο-φύλακα, γιατί ὁ Κώστας Δανιήλ πού ἀπὸ χρόνια εἶχε ὀρισθῇ γιὰ τὴ διανομὴ τοῦ νεροῦ νοσηλεύεται ἀπὸ γασ-τροραγία στὸν Εὐαγγελισμό.

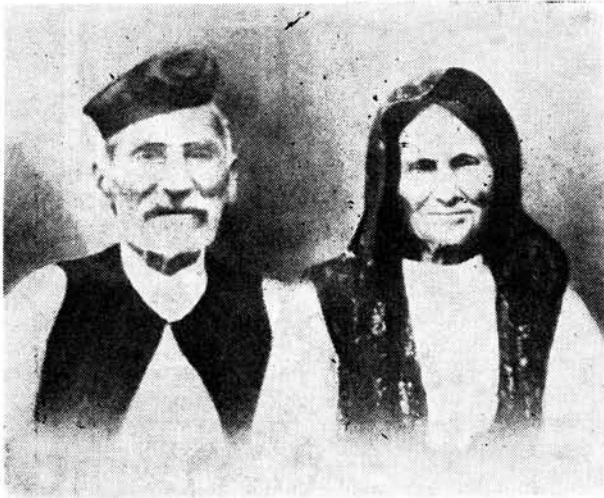
Τοῦ εὐχόμεσθε περαστικά.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΩΡΑΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΠΡΑΝΤΖΑ

Κάθε τόπος στην Ελλάδα έχει μια ιστορία κάποιας ωραίας Έλενης και κάποιου Πάρι που την έκλεψε. Βέβαια η άρπαγή που θα σάς διηγηθούμε δεν προκάλεσε Τρωικό πόλεμο. Δεν ξεσήκωσε τους Έλληνες για να οργανώσουν πολεμικές εκστρατείες, αλλά για τα μέτρα των ανθρώπων της εποχής, η Έλένη της Κουκουβίστας και ο άνθρωπος που την έκλεψε είχαν την ίδια σπουδαιότητα με εκείνη την παλιά Έλένη.

Ο Γιάννης Τριανταφύλλου, που ανέλαβε να μās ιστορήσει το γεγονός, δεν έζησε θέβαια το πάθος της εποχής, αλλά ασφαλώς θα πληροφορήθηκε ότι όπως ακριβώς δεν μπορούσε να γίνει Τρωικός πόλεμος χωρίς να υπάρχουν τέσσερες-πέντε σπουδαίοι Έλληνες άρχηγοί, έτσι δεν μπορούσε να γίνει και η άρπαγή της Έλενης Κόλλια αν προηγουμένως δεν είχαν δώσει ανάμεσά τους τον όρκο της αδελφοποίησης οι φίλοι του Θανάση Μαλεβίτη να πετύχουν το σκοπό τους ή να πεθάνουν γι' αυτόν. Όπως γνωρίζουν οι παλαιότεροι, ο σκοπός πέτυχε, δημιουργήθηκε μια μεγάλη οικογένεια με δέκα τέσσερα παιδιά. Δέκα από αυτά δημιούργησαν άλλες οικογένειες με δεκάδες παιδιά που και αυτά με τη σειρά τους δημιούργησαν νέες οικογένειες.

Στην ιστορία που θα διαβάσετε παρακάτω, γραμμένη από το Γιάννη Τριανταφύλλου, ο υπεύθυνος για τη σύνταξη της ύλης του Δελτίου, απόγονος και συνονόματος του ήρωα της ιστορίας, αισθάνεται την ανάγκη να προσθέσει ότι η γιαγιά του, στά γόνата της οποίας μεγάλωσε, είχε μια ιδιαίτερη προσωπικότητα εξελίχθηκε σε πρακτικό γιατρό που από τα χέρια της γίναν καλά πολλοί συγχωριανοί μας τόσο που ακόμα την θυμούνται με ευγνωμοσύνη.

***

Επειτα από τόσα παραμύθια που μās έλεγαν όταν είμασταν μικροί ο παππούς και η γιαγιά Γεροσουπαίοι, μās είχαν πολλές φορές διηγηθεί και τα του θίου τους. Το πώς έκλεψε ο παππούς τη γιαγιά στά νεανικά του χρόνια και στη συνέχεια την παντρεύτηκε.

Την ιστορία τους θα σάς περιγράψω όπως την θυμάμαι για να γνωρίσουν και οι πιο μακρινοί απόγονοί τους από τί παληκάρι προέρχεται ή καταγωγή τους.

Λοιπόν, ο Άθανάσιος Μαλιβίτης γεννήθηκε στην Κουκουβίστα το έτος 1830, άσκούσε το επάγγελμα του γεωργοκτηνοτρόφου και υπηρέτησε ως στρατιώτης στη φρουρά του Βασιλέα Όθωνα και Άμαλίας στο Άνάπλι. Όταν απολύθηκε από το στρατό, άκούθηκε πάλι την πρώτη του δουλειά: τσοπάνος.

Τα πρόβατά του τά βοσκούσε το καλοκαίρι στά θερινά λιθάδια του χωριού, τάκανε δέ συντροφιά με τó κοπάδι του Γέρο Δήμου Κόλλια. Ο ίδιος ο Γέρο Δήμος δεν τσοπάνευε, αλλά τά παιδιά του πρό παντός ο Γιάννης και ο Θανάσης, γιατί ο Χαράλαμπος έκανε τó γεωργό, ο δέ Θύμιος ήταν κάπως άνθρωπος των γραμμάτων. Πολλές φορές ή κόρη του Γέρο Δήμου, Έλενίτσα (ή μετέπειτα Γεροσουπαίνα) πήγαινε ψωμί στ' αδέρφια της που τσοπάνευαν μαζί με τόν Θανάση Μαλιβίτη. Άλλοτε στο Μακρυλάκωμα, άλλοτε στην Μπραίλα και άλλοτε στο Μέγα Άμεροτόπι, Διάσελο κλπ.

Ο Θανάσης πρόσεχε μέν τά πρόβατα, αλλά παρακολουθούσε και την Έλενίτσα που ήταν άτσιδα, πρό παντός όταν με τó ραβδί της θαρούσε τά πρόβατα στη Στρούγγα για να περάσουν από τó στρογγολίθι που καθόντουσαν οι άρμεχτάδες. Έτσι ο Θανάσης, παρακολουθώντας τά πάντα γύρω από την Έλενίτσα και ξετρελλαμένος από τη λυγρή κορμοστασιά της δεκαοχτάχρονης Κολλιοπούλας, την συμπάθησε σφοδρά, όπου μετά άποδο όρισμένου καιρού έστειλε συμπεθέρους στόν πατέρα της, τó Γέρο Δήμο. Όταν έμαθαν τ' αδέρφια της Έλενίτσας τη συμπεθεριά που τούς πρότεινε ο Θανάσης, όχι μονάχα άρνήθηκαν, αλλά άρχισαν να τόν κοροϊδεύουν κιόλας με διάφορα πειραχτικά λόγια.

Γιατί αυτοί θασιόντουσαν. Ήταν οι καλύτεροι νοικοκυραίοι με πρόβατα, γίδια, άλογα και χωράφια.

Μιάν αδελφή είχαν κι' έτσι την προόριζαν να την παντρεύουν με ένα που να ταιριάζει στά νοικοκυράτα, ενώ ο Θανάσης, καλός μέν αλλά φτωχός, τούς ήταν άταίριαστο να συγκριθί μαζί τους.

Ο Θανάσης όμως έφόσον είδε ότι όχι μόνον δεν τόν θέλησαν για γαμπρό αλλά τού είχαν άπαγγείλει κι' ένα σωρό κοροϊδίες, θύμωσε τόσο πολύ που ήταν ικανός να φθάσει και μέχρι έγκλημα αν δεν έπαιρνε την Έλένη γυναίκα του.

Έτσι άρχισε να καιροφυλακτεί συνεχώς που πηγαίνει και που στέκεται ή Έλενίτσα, ή όποια και αυτή δεν τόν ήθελε όχι για τίποτε άλλο, αλλά επειδή ήταν φτωχός. Επιπλέον δέ πέταγε και αυτή κάπου κάπου καμιά κουθέντα πειραχτική για τó Θανάση.

Παρακολουθώντας την ο Θανάσης βλέπει μια μέρα — Μάης μήνας ήταν — να πηγαίνει μαζί με τόν πατέρα της τó Γέρο Δήμο να σκαλίσουν τó καλαμπόκι στά Δρακοπήματα. Σκάλισαν τó μισό, γιατί νύχτωσε, όποτε φωνάζει ο Γέρο Δήμος στην Έλενίτσα: «πάρε τó μουλάρι, φόρτωσε τά τσαπιά και να φύγουμε, αύριο θα ξανάρθουμε να τó τελειώσουμε».

Ο Θανάσης, που ήταν κρυμμένος πίσω από τά χοντρά έλατα, τ' άκουσε όλ' αυτά. Έπειδή δέ κι' ή τοποθεσία ήταν κατάλληλη για την έκτέλεση των σχεδίων του, θεώρησε λογικό την επόμενη μέρα να θέση σε άφαιρη την άπόφασή του.

Έτσι, φεύγει γρήγορα και πηγαίνει στά βουνά,

στη θέση Τρούπη, όπου είχαν τὰ πρόβατα δυο ἀδελφικοί του φίλοι Σεγδιτσιώτες. Τούς λέει τὰ σχέδιά του καὶ τούς παρακαλεῖ νὰ τὸν βοηθήσουν γιὰ νὰ... πάρει ἕνα κορίτσι.

Οἱ φίλοι του Σεγδιτσιώτες ὄχι μόνο δὲν τοῦ ἀρνῆθηκαν τὴ βοήθεια, ἀλλὰ ξεκίνησαν ἀμέσως μαζί του τὴ νύχτα πρὶν ἀκόμα χαράξει, ἦλθαν κοντὰ στὸ χωράφι, κρύφτηκαν καὶ οἱ τρεῖς μέσα στὶς πανύψηλες φτέρες καὶ περίμεναν. "Όταν πιά πῆγε ὁ ἥλιος καμιά φκέντρα, ἔφτασε καὶ ὁ Γέρο Δῆμος καθάλα στὸ μουλάρι, μαζί του κι' ἡ 'Ελενίτσα πλέκοντας τσουράπι μὲ κεντίδια. Δέσαν τὸ μουλάρι, κρέμασαν τὸ τράστο σ' ἕνα κέδρο, πήραν τὰ τσαπιά καὶ ἄρχισαν νὰ σκαλίζουν τὸ καλαμπόκι. Πρῶτος πετάχτηκε ἀπὸ τὸν κρυψώνα ὁ Θανάσης, πῆγε κοντὰ τους, ἀρπάζει τὴν 'Ελενίτσα ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ τὴν τραβᾷ ἀμέσως κοντὰ του. Κατ' ἀπάνω του ὁ Γέρο Δῆμος μὲ τὸ τσαπί, μιὰ γερὴ σκουντιά ὅμως ποὺ τοῦ δίνει ὁ Θανάσης ρίχνει κάτω τὸν Γέρο Δῆμο. Ἀμέσως πετιοῦνται ἀπὸ τὶς φτέρες καὶ οἱ ἄλλοι δυο Σεγδιτσιώτες, πιάνουν τὸν Γέρο Δῆμο καὶ τὸν κρατοῦν ἀκούητο, ὁ δὲ Θανάσης κοπαναίνει τὴν 'Ελενίτσα στοὺς ὠμούς του καὶ φεύγει.

"Όταν ἀπομακρύνθηκε πιά ὁ Θανάσης μὲ τὸ κορίτσι στοὺς ὠμούς του, ἄφησαν καὶ οἱ Σεγδιτσιώτες τὸν Γέρο Δῆμο ἐλεύθερο. Αὐτὸς πῆρε τὰ τσαπιά καὶ τὸ μουλάρι καὶ ἔφυγε γιὰ τὸ χωριὸ καταστενοχωρημένος, νὰ τοὺς πεῖ τὰ νέα.

Γενικὴ ἀναστάτωση ἔφερε ἡ εἴδηση. Τ' ἀδέλφια τῆς 'Ελενίτσας καὶ ὅλο τὸ συγγενολοῖ τους ἔψαξαν παντοῦ γιὰ νὰ τοὺς βροῦν, ἀλλὰ μάταια. Ἀπειλήθηκαν νὰ γίνουν καὶ ἐπεισόδια μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες, ἀποφεύχθηκαν μόνο μὲ τὴν ψυχραιμία μερικῶν συγγενῶν.

"Ο Θανάσης πῆγε τὴν κλεμμένη 'Ελενίτσα στὸν κρυψώνα του ποὺ εἶχε κανονίσει ἀπὸ πρὶν, ἀπάνω στὰ βουνά, στὴ θέση Γεροντόβραχο. Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ὀδομάδα κρυμμένης ζωῆς, ὁ Θανάσης καὶ ἡ 'Ελενίτσα ἦλθαν κι' οἱ δυο μαζί στὸ χωριό. Πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ Θανάση γελαστοὶ καὶ χαρούμενοι.

"Όταν μαθεύτηκε ἡ ἐπιστροφή τῶν δυο νέων καὶ ἡ ἐγκατάστασή τους στὸ σπίτι τοῦ Θανάση, τ' ἀδέλφια τῆς 'Ελενίτσας ἐτοιμάστηκαν ὄχι μόνο νὰ πάρουν πίσω τὴν ἀδελφή τους, ἀλλὰ καὶ νὰ ξεπλύνουν τὴ ντροπὴ μὲ τὸ νὰ πληρώσει ἀκριβὰ ὁ Θανάσης αὐτὸ ποὺ ἔκανε.

"Ο ἀδελφὸς τῆς 'Ελενίτσας Γιάννης Κόλλιας, μὲ μιὰ μαχαίρα στὸ χέρι πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Θανάση γιὰ νὰ... λύσει τὴν ἀπαγωγή μὲ πολὺ ἄσχημες διαθέσεις. "Όμως, προτοῦ πλησιάσει στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ, θύηκε ἡ 'Ελένη καὶ τὸν... προϋπάντησε λέγοντάς του: «Ἀδελφέ, πῆγαινε στὸ καλὸ σου. Μέχρι τώρα ἤμουν κόρη τοῦ Κολλιोधήμου, τώρα πιά εἶμαι γυναίκα τοῦ Θανάση Μαλιθίτη καὶ σὰν ἀδελφὴ σὰς ζητῶ τὴν εὐχή σας καὶ τὴ συμφιλίωση μαζί μας».

"Ἔτσι, μὲ τὴν παρέμβαση τῆς ἴδιας τῆς 'Ελένης ὅλα ἔγιναν μέλι γάλα καὶ ὁ Θανάσης μὲ τὴν 'Ελενίτσα παντρεύτηκαν καὶ ἔζησαν ἀρμονικὰ σὲ θαθεῖα γεράματα, δημιούργησαν δὲ οἰκονόμεια πολυμελὴ ἀπὸ 14 παιδιά, ποὺ τὰ τέσσερα τὰ ἔχασαν σὲ μικρὴ ἡλικία ἀπὸ διάφορες ἐπιδημίες. Τὰ ὑπόλοιπα δέκα, πέντε ἄγρια καὶ πέντε κορίτσια, δημιούργησαν οἰκονόμειες μὲ παιδιά, ἀγγόνια καὶ προσάγονα, ποὺ πλησίασαν τὸ... ἕνα πέμπτο τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κουκουβίστας. Τὸ πρῶτο καὶ μεγαλύτερο ἀγγόνι τους τυγχάνει ὁ ὑποφαινόμενος μὲ 82 χρόνια στὴν πλάτη.

Η ΠΟΤΙΜΗ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ

Στὸ προηγούμενο Δελτίο μας εἶχαμε ἀναγγεῖλει πὼς ἄρχισαν οἱ ἐργασίες γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς Ποτίμης. Σήμερα βρισκόμαστε στὴν εὐχάριστη θέση νὰ δημοσιεύσουμε τὴ φωτογραφία τῆς πράγματι ὡραίας καὶ μοναδικῆς στὸ εἶδος τῆς θρύσης, ποὺ χωρὶς νὰ φοβηθοῦν κόπους καὶ κόστος οἰκοδόμησαν ἡ γυναίκα καὶ τὰ παιδιά τοῦ ἀξέχαστου Ἰαχαρία Πριόδολου, ἐκπληρώνοντας τὴν ὑπόσχεση ποὺ εἶχαν δώσει.

"Όσοι εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦν ἀπὸ κοντὰ τὴ θρύση, τὴν περιγράφουν σὰν ἕνα ἐπιμελημένο κτίσμα, ποὺ πιστεύουμε ὅτι σὲ λίγο θὰ συμπληρωθεῖ μὲ τὸν ἐντοιχισμὸ μιᾶς πλάκας, ποὺ νὰ μᾶς θυμίζει τὸν ἀξέχαστο συμπατριώτη μας, ποὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ ἔδειχνε ἀμέριστο τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸ χωριό.

Μὲν τὴν εὐκαιρία τοῦ ἐντοιχισμοῦ, πρέπει ὁ Σύνοδος νὰ ὀργανώσει κάποια ἐκδήλωση, γιὰ νὰ τιμήσει τοὺς δωρητές. Ἔτσι θὰ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπανέλθουμε στὸ θέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Γραφ.: Γ' Σεπτεμβρίου 18, 5ος ὁροφος Γραφ. 7

Τηλ. 52 35 148

Οἰκία: Κω 1, "Ἅγιοι Ἀνάργυροι - Τηλ. 2630861

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΠΑΣΣΑΛΗ

Του ΝΙΚΟΥ Π. ΡΑΠΤΗ

Μπορεί μερικοί να αμφισβητούν τον τρόπο που γράφεται ή ιστορία και να λένε τάχα ότι είναι προοδευτικοί ή απελευθερωμένοι από τη μνήμη των προγόνων. Κανείς όμως δεν μπορεί ν' αμφισβητήσει ότι οι λαοί

που κατάφεραν να επιβιώσουν ήταν εκείνοι που κράτησαν στη μνήμη τους σύμβολα ήρωικών ή ήθικων πράξεων. Τέτοια σύμβολα, όταν αναφέρονται σε μικρούς τόπους, όπως είναι ξένα χωριά σαν το δικό μας, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, γιατί αυτοί που τα ενσαρκώνουν είναι άνθρωποι που έζησαν μαζί μας, με τις αδυναμίες τους και με τα προβλήματά τους, που έμοιαζαν με τις δικές μας αδυναμίες και τα δικά μας προβλήματα.

Έτσι στο μικρό κόσμο του χωριού μας έμειναν και θα επιβιώσουν σύμβολα, όπως η λεβεντιά του γέρο-Πασσαλή, που ντρόπιασε πολλούς νεωτέρους του. Να γιατί με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουμε σήμερα το προσεγγισμένο κείμενο του συγχωριανού μας Νικ. Ράπτη, που έκτός από το χάρισμα να γράφει ωραία, είχε και το χάρισμα να γράφει καλλιτεχνικά, τόσο, που να αποτελεί παράδειγμα και σύμβολο στο θέμα της γραφής για μας τους νεωτέρους στο Δημοτικό Σχολείο Καλοσκοπής.

***

«Πρέπει νάταν θεριστής του 1945, όταν ένα θράδυ, με λαμπρό φεγγάρι, έμεις οι Κουκουβιστιανοί, χωρίς σήπια και μαγαζιά — τάχαν κάψει πριν από ένα χρόνο και κάτι μήνες τα θεριά του φασισμού—συζητούσαμε στην πλατεία και στους γύρω χώρους της τα προβλήματα μας και τους καημούς μας που τοῦτο τὸν καιρὸ ἦταν πάρα πολλά.

Σωστός κοσμοϊστορικός χειμάρρος από γεγονότα που συγκλονίζουν έθνη, λαούς και ιστορία ήταν τοῦτος ὁ καιρός. Ἀς τὰ ιστορήσουμε ὅμως γιὰ χάρη αὐτῶν που δὲν τὰ εἶδαν, δὲν τὰ ἐζήσαν. Ἑλληνο - ἰταλο - ἁλβανικὸς πόλεμος 1940, Γερμανικὴ εἰσβολὴ 1941.

Καθισμένος μαζί με ἄλλους χωριανούς στα μαρμάρινα σκαλοπάτια τοῦ καμμένου σχολείου μας, νῶσου και περνᾶν μπροστά μας ἐρχόμενος ἀπὸ τὰ Πασσαλέϊκα ἕνας πανύψηλος ἄντρας δύο μέτρα καὶ ἄρματωμένος σὰν ἄστακος, (ὄπλο στὸν ὦμο, φυσιγγόθηκες σταυρωτά, περιστροφὸ στὸ χέρι), τραβοῦσε χωρὶς νὰ μιλάει πρὸς τὸ μέρος τῆς πλατείας καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε ἕνας πολὺ κοντὸς ἄρματωμένος καὶ τοῦτος ὅπως καὶ ὁ πρῶτος.

Τράβηξαν πρὸς τὴν πλατεία ὅπου ἦταν οἱ πολλοὶ χωριανοὶ καὶ φθάνοντας στὸ κέντρο ἄρχισαν νὰ τοὺς φωνάζουν νὰ μαζευτοῦν στὴ γωνιά τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Γιώργου, ποὺ καὶ αὐτὴ ἦταν μισογκρεμισμένη ἀπὸ τὴν πολυκαιρία καὶ τοὺς σεισμούς.

Μιὰ συντροφιά ἀπὸ χωριανούς, τὸ Γιάννη Δ. Μπουκουβάλα, τὸ Θανάση Μαλιβίση - Καρατσόλη, τὸ Γιώργο Κωστοῦρο, ποὺ βρίσκονταν στὴν ἄκρη τῆς πλατείας, μόλις τοὺς εἶδαν, τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια, στὸν κατήφορο ἀπὸ τὸ καλντερίμι τοῦ Κων. Κατσανιώτη πρὸς τὸ Κουτσουλεῖκα σήπια.

Οἱ Γαλιουραῖοι (γι' αὐτοὺς πρόκειται) ἔριξαν 1—2 πυροβολισμούς πρὸς ἐκφοβισμό.

Οἱ ὑπόλοιποι χωριανοὶ μαζεuthήκαμε στὸν τόπο ποὺ μᾶς ὑπέδειξαν καὶ ἐκεῖ ἄρχισε ἡ ἱερὴ ἐξέταση. Ὁ μεγάλος Γαλιούρας, ποὺ ἦταν ψηλός, με τὶς πλάτες στὸν τοῖχο τῆς ἐκκλησίας, με τὸ περιστροφὸ στὸ χέρι καὶ μ' ἕνα φακὸ ἄρχισε νὰ διαβάζει ἀπὸ ἕνα χαρτάκι ὀνόματα ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει κάποιοι χωριανοὶ, δυστυχῶς ὑπῆρξαν καὶ τέτοιοι, καὶ τὸ πρῶτο στὴ σειρά ἦταν τοῦ Δημήτρη Ἀχλαδᾶ, ποὺ ἡ μοῖρα τοῦ τὸν ἔταξε πρῶτον ἀνιχνευτὴ - ἀκροβολιστὴ στὴν ἀτυχὴ γιὰ μᾶς ἐνέδρα τῆς Ἁγίας Τριάδας, τὸ Γενάρη τοῦ 1944.

Καὶ μιὰ ποὺ γλύτωσε τότε ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, θὰ τῷ βρισκε τώρα ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες.

Καθὼς λοιπὸν ὁ Δημήτρης ἀκουσε τὸ ὄνομά του, σηκώθηκε ὀρθὸς καὶ ζύγωσε τοὺς ληστὲς, ὅπως τοῦ εἶπαν.

Τότε ὁ Γαλιούρας σήκωσε τὸν βούρδουλα ποὺ εἶχε καὶ τὸν κατέβασε με δύναμη στὸ κεφάλι τοῦ Δημήτρη ὁ βούρδουλας — τί τύχη! — χτύπησε τὸ γυάλινο μάτι τοῦ Δημήτρη καὶ τοῦ τὸ διάλυσε. Ἀπὸ μικρὸς ὁ Δημήτρης εἶχε ἕνα μάτι γερὸ καὶ ἕνα γυάλινο. Καθὼς τὸ γυάλινο μάτι διαλύθηκε, τὰ αἵματα γέμισαν πρόσωπο καὶ στήθος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὸ αἶμα ποὺ πλημμύρισε, ἄρχισε τίς φωνές. Φώναξαν δὲν φώναξαν ἄλλο ὄνομα, δὲν θυμῶμαι, Ἐκείνο ποὺ θυμῶμαι εἶναι πῶς ὁ ὀδελφός μου ὁ Γιάννης παρότρυνε τοὺς ἄλλους νὰ ὀρμήσουν νὰ τοὺς πιᾶσουν στὰ χέρια. Ψύχραιμος καὶ ἐπικίνδυνα ἀποφασιστικὸς εἶχε προηγούμενα σὲ τέτοιου εἶδους πράξεις.

Ὅμως, ὁ μπάρμπα Νίκος Μαλιβίσης, Σούπας, μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ὀδελφὸ μου, σκεπτόταν διαφορετικά. Κρατώντας τὸν ἀπὸ τὸ σακκάκι τοῦ ἔλεγε : «Μὴ Γιάννη, μὴ, θὰ εἶναι καὶ ἄλλοι γύρω - γύρω καὶ θὰ μᾶς σκοτώσουν ὅλους». Καὶ ὅπως ἐξελίχθηκαν τὰ πράγματα, τὸν δικαίωσαν. Ἐὰν πραγματοποιεῖτο τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ὀδελφοῦ μου, ὀπωσδήποτε θάχαμε νεκρὸ ἢ τραυματία.

Ἐνῶ ξετυλίγονταν τοῦτα τὰ γεγονότα, πέρασε ἀπὸ διπλα μας ὁ Ἀλέκος Ε. Ἀλεξίου, σιγοσφυρίζοντας καθάλα στὸ μουλᾶρι καὶ ἀκολούθησε τὸ δρομολόγιο ποτῆν—μαγαζιά, πλάϊ μας στοῦ Θ. Ἀλεξίου τὸ σήπι — κεφαλαύλακο — Μόλις ἀπομακρύνθηκε ὁ Ἀλέκος, μᾶς ἀφησαν καὶ πῆγαν νὰ τὸν ὀνταμώνουν. Τὸν ὀντάμωσαν ἄψου στὰ ἔλατα τῆς Σωτήρας καὶ τᾶπανε. Γυρίζοντας, πῆγαν στὸ Ἀχλαδέϊκο σήπι οἱ Γαλιουραῖοι καὶ ἀποῆσαν ἀπὸ τοῦτο ὅ,τι χρῆσιμο βρῆκαν, μιὰ πετσέτα προσώπου ποὺ τοὺς τὴν εἶχαν στείλει ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τὰ ὀδελφία τους, τὴν χλαῖνη τοῦ Ζήση, ποὺ τὴν εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Ἀλβανία, ἀναστατώνοντας τὸ σήπι καὶ τοὺς ἐνοίκους του.

Τὸ μικρὸ παιδί τοῦ Ζήση, ὁ Λάμπρος, μόλις εἶδε τοῦτα τὰ πράγματα, τρομοκρατήθηκε κι' ἔβαλε τὰ κλάματα. Ἀγανάκτησε ἡ μάνα του ἡ Ζήσινα καὶ μ' ἕνα τόνο αὐστηρό, ὅπως μοῦ διηγήθηκε ἡ ἴδια, τοὺς εἶπε : «Μὰ τί πράγματα εἶναι τοῦτα ποὺ φτιάχνετε; Ἐδῶ πέρασαν Ἱταλοὶ, Γερμανοὶ, ὀντάρτες καὶ τέτοια πράγματα δὲν εἶδαμε. Τῶ ποὺ ἐλευθερωθήκαμε, ἀπὸ σᾶς τοὺς Ἑλλήνες θὰ δοῦμε χειρότερα;»

Στὸ ἀκουσμα τούτων, σταμάτησαν καὶ ἔφυγαν ἤλθαν στὸ δικὸ μας σήπι γιὰ τὰ ἴδια. Ἐμεῖς, ἐγὼ καὶ οἱ δυὸ ὀδελφές μου, ἡ συγχωρημένη ἡ Κονδύλω καὶ ἡ Εἰρήνη, βρι-

σκόμασαν στο σπίτι που ήταν ή άχυρώνα μας, που είχε μείνει άκαη και κολλημένη στο σχολείο. Έφτασε ο μικρός - κοντός Γαλιούρας με το περιστροφικό στο χέρι και καθώς ήμουνα στην πόρτα, με πιάνει από το μανίκι και τραβώντας με μου λέει:

— Βγάλτο αυτό, ρέ.

Φορούσα ένα αγγλικό χιτώνιο βαμμένο μαύρο, από αυτά που μας είχε δώσει ή «ΟΥΝΡΑ». Έγώ ούτε ναί του έλεγα ούτε όχι. Τότε ακριβώς που μου έλεγε τούτα ο Γαλιούρας, μπαίνει στη μέση ή Ειρήνη, ψύχραιμη καθώς ήταν, και του λέει:

—Μά δέ ντρέπεστε, νά θέλετε νά γδύσετε έναν άνθρωπο;

Μόλις του τό είπε, έπαψε νά μου τό ζητάει.

Τούτη τή στιγμή ήλθε ο αδελφός μου ο Γιάννης, ο όποιος, μόλις μας άφησαν οι Γαλιουραίοι από τήν εκκλησία, έτρεξε και είδοποίησε τόν μπάρμπα Γιώργη Πασσαλή. Γιατί γι' αυτόν κυρίως είχαν έλθει.

Με άλλεπάλληλες παραγγελίες του Ζητούσαν διάφορα στρατιωτικά είδη. Δύο Ζεύγη έγγλέζικες άρβύλες, ένα περιστροφικό και μία χλαίνη. Τούς τό είχαν πεί οι καλοθελητές όλων τών εποχών, πώς τά είχε τούτα τά είδη, λόγω που ο γιός του ο Άντώνης ήταν από τούς πρώτους άντάρτες και άξιωματικούς του ΕΛΑΣ.

Ό παπούς στην πρώτη τους παραγγελία νόμισε πως πρόκειται για ληστές τής σειράς και για νά δώσει τόπο στην όργή, προσφέρθηκε νά τούς ένισχύση οικονομικά είχε μια σχετική άνυση, ήταν συνταξιούχος τών ΣΕΚ, όμως ο Γαλιούρας ήταν κατηγορηματικός ή τά πράγματα ή κρέμασμα στά Πέντε Πλατάνια τής Άγίας Τριάδας.

Άχ, αυτή ή Άγία Τριάδα τί είδε και τί άκουσε τούτα τά χρόνια.

Η φοβέρα του Γαλιούρα έφερε τό αντίθετο αποτέλεσμα. Άντί νά δειλιάσει, έθριψε τόν παπού και άρχισε νά βρίζει και νά άπειλεί.

— Ποιός, θρέ; ποιός; Ένας παλιοσιγδιτσιώτης θά με φοβερίζει έμένα; Έμένα, θρέ, που έκανα Έλληνες και Βουλγάρους και έφτιαχναν γραμμή που πάνω της περνούσε τράινο; Άς κοπιάσει.

Άρχισε κι' έκοβε δραμιάρες, χοντρά κομμάτια μολυβιού, για τό δίκανό του. Ήταν δεινός κυνηγός ο παπούς.

Τώρα που ο Γιάννης τόν είδοποίησε, έβαλε τίς γυναίκες και τά παιδιά τής Πηνιώς, τής κόρης του — χήρα ή Πηνιώς, έμεναν μαζί — στο πατάρι. Αυτός γέμισε τό δίκαννο με τά φυσίγγια από δραμιάρες, έκλεισε καλά τήν πόρτα, άκούμπησε στο ντιβάνι και καννίζοντας περίμενε.

Μόλις ακριβώς γύρισε ο Γιάννης, από όπου είχε πάει νά είδοποιήσει τόν παπού, του λέει ο μικρός Γαλιούρας:

—Έ! έσύ, έλα έδω. Πάμε νά μου δείξεις τό σπίτι του γέρου Πασσαλή.

Τί μπορούσε νά κάνει έτσι που ήταν τά πράγματα; άκολούθησε τόν μικρό ως τόν μεγάλο Γαλιούρα, που ήταν στα σκαλοπάτια του σχολείου μαζί με τόν Τάσο Αύγερινό Κωτσούλα και όλοι μαζί ξεκίνησαν για τό σπίτι του μπάρμπα - Γιώργη.

Πρώτος πήγαινε ο κοντός, τόν άκολουθούσε ο Τάσος, κοντά ο Γιάννης έχοντας τόν ψηλό πίσω του, με τό περιστροφικό στις πλάτες.

Μόλις έφθασαν στο Πασσαλείκο άλώνι, ο παπούς είχε εκεί μια άσβεστόγούρνα άδεια, εκεί βάλανε τό Γιάννη νά καθήσ' δίπλα ο Τάσος. Τώρα τί τόν ήθελαν μαζί τούς τόν Τάσο, ποιός μπορεί νά ξέρει. Έδωσε ο μεγάλος στόν μικρό τόν Γιάννη νά τόν φυλάει και αυτός σάν μεγαλύτερος, άνάλαβε νά πάει στο σπίτι του παπού. Άρχισε νά βρίζει και νά άπειλεί, προφανώς για νά φοβερήσει τούς ένοίκους για νά μήν άντιδράσουν και ταυτόχρονα έριξε

μια πιστολιά και έδωσε μία κλωτσιά τής πόρτας.

Τό βλήμα φεύγοντας από τό περιστροφικό, τρύπησε τήν ξύλινη πόρτα και καρφώθηκε ακριβώς άπέναντι στο παχνί του μουλαριού. Και ή πόρτα — άς τό πούμε θαύμα, παρ' όλο που δέν γίνονται — άντί ν' άνοίξει φυσιολογικά τό δεξί φύλλο τής, άνοιξε τό άριστερό όπως τόβλεπε ο Γαλιούρας φέρνοντας τό κεφάλι του Γαλιούρα στη μούκα του δίκαννου του παπού, που στο μεταξύ είχε προετοιμασθή.

Καθώς ήταν φεγγάρι, σάν μέρα, ο παπούς έβλεπε και τήν τρίχα, ένω ο Γαλιούρας τίποτα. Μόλις πρόβαλε τό κεφάλι του Γαλιούρα, ο παπούς ψύχραιμα τράβηξε και τίς δυό σκανδάλες από τό όπλο.

Τό τί έγινε, τό φανταζόμαστε' ένα σύννεφο από φωτιά και καυτό μολύβι έφυγε από τό δίκαννο κατ' ευθείαν στο κεφάλι και στο στήθος του Γαλιούρα, ξεπλώνοντάς τον φαρδύ-πλατύ παράλληλα τής πόρτας. Μόλις ο παπούς τράβηξε τίς σκανδάλες του δίκαννου και ο Γαλιούρας έπεσε κάτω, ξεναγέμισε τό δίκαννο και δρασκέλισε τήν πόρτα για νά κυνηγήσει τόν άλλον. Ό Γαλιούρας — δυό μέτρα άνδρας — δέν είχε ξεψυχήσει ακόμα, άναδεύτηκε, κουνήθηκε, θέλησε νά σηκωθεί.

Μόλις τόν είδε ο παπούς νά κουνιέται, λέει: «Άκόμα ζωντανός είσαι;» Σηκώνει τό δίκαννο και του δίνει μία με τό κοντάκι στο κεφάλι, σπάζοντας τό δίκαννο στα δύο. Άφήνει τό σπασμένο δίκαννο χάμω, άρπάζει τό όπλο του Γαλιούρα και τρέχει για τόν μικρό, που κάτι πήρε μυρουδιά και τόσκασε προς τήν σάρα του Λιούγκα.

Φθάνοντας ο παπούς στ' άλώνι, τόν είδε νά τρέχει.

— Φεύγεις; Έλα πίσω νά πάρεις τά πράγματα και θά σε περιποιηθώ όπως και τόν άλλον.

Τελειώνοντας ο παπούς με τόν μικρό, πήρε ένα σκαμνί και κάθισε δίπλα στο σκοτωμένο. Τόν φύλαγε όπως ο σκύλος τό λαγό που σκότωσε ο κυνηγός, ώπου νά τόν πάρει, κανένας δέν έπρεπε νά τόν άγγίξει. Έτσι και έγινε.

Έμεις στόν άχερώνα μας, μόλις άκούσαμε τούς πυροβολισμούς, βάλαμε τά κλάματα γιατί νομίσαμε πως σκότωσαν τόν αδελφό μας. Εκεί που κλαίγαμε, νάσου ο Γιάννης που τόσκασε με τούς πυροβολισμούς, νά έρχεται από τά κήπια γρήγορα και μας λέει:

— Πάμε νά φύγουμε' δέν ξέρουμε τί έγινε στού παπού.

Τραβήξαμε προς τό σπίτι του μπαρμπα - Γιάννη Στοφόρου, εκεί μας άφησε και ο ίδιος γύρισε άμέσως στόν τόπο τής φασαρίας, γιατί ήθελε νά μάθι τί άπόγινε ο παπούς.

Άκολουθώντας τό δρόμο, έφθασε στα Αύγερινέικα, από 'κει στού Λιούγκα τό μύλο και στα Πασσαλείκα κηπιά έφθασε στην Καστανιά κι' έβαλε αυτή για ν' άκούσει τί γίνεται στο Πασσαλείκο σπίτι. Άκουσε τήν θειά Γιωργού Πασσαλίνα νά λέει στη Βασίλω τήν Τούμπαινα πως ο παπούς σκότωσε τόν Γαλιούρα.

Άνεβαίνει πάνω ο Γιάννης και τί νά δει: τόν παπού νά φυλάει τόν σκοτωμένο Γαλιούρα.

— Έλα Γιάννη, έλα νά δεις τό φίλο μας τόν Γαλιούρα σκοτωμένο' τόν βλέπεις; Αυτός, Γιάννη, θά με κρέμαγε στα πλατάνια τής Άγίας Τριάδας' καμαρώστε τον. Μήν τόν πειράξεις καθόλου, κατάλαβες; Μή βάλεις χέρι πάνω του.

Ό Γιάννης, άφού περιεργάστηκε τόν Γαλιούρα, μας σκέφθηκε κι' ήλθε στού μπάρμπα μας τό σπίτι και μας πήρε. Πήγαμε όλοι και είδαμε τόν Γαλιούρα, έναν άντρα δυό μέτρα, πεσμένο μισομπρούμητα μισοπαράλληλα τής έξώπορτας του παπού με τό πρόσωπο γεμάτο σκάγια και αίματα και γύρω του ένα σωρό κοκορέται και σπληνάντερο γεμάτα αίματα είχε βγάλει ο άθεόφοβος, άμάσητα τά είχε κατεβάσει πριν 4—5 ώρες που είχαν φύγει από τήν Γκιώνα, από τήν στρουγκα του μπάρμπα Παναγιώτη - Μεμενίου-

Κουρέλη. Αύτουνού ήταν τὸ πρόβατο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχαν φάει τὸ σπληνάντερο προτοῦ φύγουν. Τὰ πρόβάτα του ὁ μπάρμπα Παναγιώτης τὰ εἶχε κείνη τὴ χρονιά στὸ Μέγα Ἡμεροτόπι μὲ ἄλλους μαζὶ. Ὅταν τὸ προηγούμενο βράδυ ἔφερε τὰ πρόβάτα του τὴ νύχτα, ἀπὸ ἓνα μονοπάτι ξεπρόβαλαν μπροστά του δυὸ ἄνθρωπο μὲ τὰ πιστόλια τους προτεταμένα. Ὁ μπάρμπα Παναγιώτης στὴν ἀρχὴ τοὺς πέρασε γιὰ καταδικωμένους ἐλασίτες καὶ τοὺς λέει :

— Τί γίνεται, ρε παιδιά; Τὸ μάθατε, μᾶς σκότωσαν τὸν Ἄρη, αὐτὸν τὸν χρυσὸ ἄνθρωπο.

— Καὶ τί σοῦ ἔκανε ὁ Ἄρης καὶ τὸν συζητᾷς ;

— Νά, μᾶς ἔκοψε τὴν κλεψιά, ἄρχισε νὰ τὰ μασάει τώρα ὁ μπάρμπα Παναγιώτης, βλέποντας τώρα στοὺς σκούφους πού φοροῦσαν τὸ στέμμα.

Τὸν ἔκαψαν τὰ κρεμμύδια τὸν γέροντα κι' ἄρχισε νὰ τραυλίζει, νὰ μὴν μπορεῖ νὰ προφέρει λέξη. Φθάνοντας στὴ στρούγκα, τοῦ λένε :

— Γρήγορα μιὰ στέρφη δικιά σου.

—Μά... κάτι θέλησε νὰ πεῖ ὁ μπάρμπα.

— Δὲν ἔχει μὰ καὶ μοῦ. Μιὰ στέρφη καὶ γρήγορα νὰ τὴ βάλουμε ρεφενὲ στὸ γάλα, ὅπως συνηθίζεται. Ἔτσι, ἐπειδὴ εἶσαι φίλος τοῦ Ἄρη.

Τί νὰ κάνει ὁ μπάρμπα Παναγιώτης, πιάνει τὸ πρόβατο καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ σφάζει, μὰ ἀπὸ τὸ τράκ πού ἔπαθε ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ σφάζει.

— Παλιόγερε, τοῦ λέει ὁ μικρός· κάνεις πῶς δὲν μπορεῖς; Φύγε ἀπὸ κεῖ.

Ἔσφαξε ὁ ἴδιος τὸ πρόβατο.

—Τώρα, τοῦ λέει, γύρνα τὴν πλάτη σου.

Γυρίζει ὁ φουκαρὸς ὁ μπάρμπα καὶ κρατοῦσε στοὺς ὤμους του μὲ τὰ δυὸ χέρια τὸ πρόβατο καὶ ὁ Γαλιουῆρος τὸ ἔγδαρε στίς πλάτες του. Ψῆσανε τὸ ἓνα κομμάτι κεῖνο τὸ βράδυ. Τὸ ἄλλο μεσημέρι τὸ ἄλλο καὶ τὸ ἀπόγευμα, πού ἐτοιμαζόντουσαν γιὰ τὸ χωριό, φτιάξανε καὶ ψῆσανε τὰ μέσα: τὸ κοκορέτσι καὶ τὸ σπληνάντερο. Ἀπ' αὐτὰ ἔβγαλε ἀμάσητα ὁ Γαλιουῆρας.

Ὅταν ξημέρωσε, τὸ σπῖτι τοῦ παπποῦ ἔγινε κέντρο διερχομένων Κουκουβιστιανῶν. Πήγαιναν νὰ δοῦν τὸν σκοτωμένο Γαλιουῆρα.

Πρῶι - πρῶι ὁ παπούς τηλεφώνησε στὴ Γραβιά νὰ ἔλθῃ ἡ ἐξουσία νὰ παραλάβει καὶ νὰ διαπιστώσει τὸν σκοτωμὸ τοῦ Γαλιουῆρα.

Πράγματι, τὸ μεσημερι περίπου ἦλθε ἓνας ὑπολοχαγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς, γιатρός τὸ ἐπάγγελμα, μὲ 4—5 στρατιῶτες, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ἔκανε τὰ τυπικά, ἀνέκρινε τοὺς πρωταγωνιστὰς: παπποῦ, Γιάννη, Τάσο κ.ἄ., εἶπε τοῦ παπποῦ πῶς καμμιά ποινικὴ εὐθύνη δὲν φέρνει ἄμεσα. Ἐμμεσα ὅμως τοῦ ἔκανε τούτη τὴν περίφημη παρατήρηση:

— Γέροντα, μᾶς σκότωσε τὸν καλύτερο ἐθνικόφρονα.

Καὶ ὁ παπούς :

—Ἐάν οἱ καλύτεροί σας ἐθνικόφρονες εἶναι σὰν τοῦτον, καταλαβαίνω τί κράτος θὸ φτιάξετε.

Μπροστά στὰ σοβορὰ καὶ στὰ ἀστεία πού ἔχει τούτη ἡ ὑπόθεση, νομίζω πῶς ἀείζει νὰ πῶ κάτι ἀκόμα.

Ὅταν ὁ ὑπολοχαγὸς ἐρεύνησε τὸ νεκρὸ Γαλιουῆρα, θρῆκε πάνω του διάφορα εἶδη, ὅπως φυλακτό, μπαροῦτι, σκόρδο καὶ ἓνα σωρὸ ἄλλα βότανα καὶ εἶδη, πού ὅμως δὲν στάθηκαν ἱκανὰ νὰ κρατήσουν τὰ σκάγια καὶ τὴ φωτιά ἀπὸ τὸ δίκαννο τοῦ παπποῦ.

Τελειώνοντας τοῦτες τίς φρικτὲς ἀναμνήσεις, ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εὐχηθῶ νὰ μὴν ξαναδοῦμε ποτὲ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες παρόμοια γεγονότα».

Κριτικὲς ἐφημεριδῶν γιὰ χωριανούς μας

Ὁ συγγραφεὺς μας ἡθοποιὸς Ταξιάρχης Φοῖβος (Ταξιάρχης Π. Κόλλιας) σκηνοθέτησε τὸ ἔργο τοῦ ποιητῆ Β. Ρῶτα «Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ» καὶ ἔπαιξε καὶ ὁ ἴδιος τὸν περασμένο χειμῶνα, στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Πειραιῶς, τὸ ρόλο τοῦ Κολοκοτρώνη, συγκεντρῶσας τὸν ἐνθουσιασμὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου. Ἀποσπάσματα ἀπὸ τίς κριτικὲς αὐτὲς δημοσιεύουμε στὴ συνέχεια:

«... Πολυσχιδῇ καὶ πολύμορφο, πλάστη τῆς ἑλληνικῆς ἀντρεισύνης, μὲ γερὰ ἐδραιωμένη μέσα του τὴν πίστη στὴν πατρίδα κι' ἀμέριστον στὴ διεκδίκηση τῆς λευτεριᾶς τῶν ἀνθρώπων τῆς τὸν στήνει στὸ παλκοσένικο ὁ σαρκωτὴς καὶ ψυχωτὴς τοῦ Γέρου τοῦ Μοριᾶ, ὁ Φοῖβος Ταξιάρχης, πού ἔχει καὶ τὴ συντονιστικὴ εὐθύνη τῆς συλλογικῆς δουλειᾶς τοῦ θιάσου. Μὲ παλλόμενη τὴ θροντερὴ φωνή του, μὲ ἐκφραστικὲς ἐναλλαγὲς στὰ εὐφυῆ τεχνάσματά του...».

«Βραδυνή» 10) 7) 76 - Μπ. Κλάρας

«... Ὁ Φοῖβος Ταξιάρχης φέρει τὸ θάρος τῆς ἐρμηνείας τοῦ ρόλου τοῦ «Γέρου» τὸν ἀποδίδει δὲ κατὰ τρόπον πράγματι ἐπιθλητικὸν καὶ πειστικόν».

«Ἐστία» 16) 7) 76 Τ.

«... Ὁ Φοῖβος Ταξιάρχης κράτησε μὲ ἀνέση λόγου καὶ κίνησης τὸν κύριο ρόλο, μὲ μιὰ λαμπρὴ ἐκμετάλλευση τῶν στοιχείων του».

(«Βῆμα» 23.7.76 - Κ. Γεωργουσόπουλος)

«... Ὁ Φοῖβος Ταξιάρχης εἶναι πληθωρικὸς Κολοκοτρώνης μὲ χιούμορ, μὲ ἐλεγχόμενες κορυφώσεις στίς δραματικὲς σκηνές».

(«Ριζοσπάστης» 4.9.76 - Θυμέλη)

«Ὁ Φοῖβος Ταξιάρχης στὸ ρόλο τοῦ Κολοκοτρώνη ὑπῆρξε λαϊκὸς εὐστοχος μὲ ὥραία φωνή. Ἔδωσε τὸν πολυεδρικό χαρακτήρα τοῦ Γέρου μὲ ἐπιτυχία...».

(«Καθημερινή» 13.1.77 - Στ. Δρομάζος)

—Ἐπίσης γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ Γιώργου Α. Χασιακοῦ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ ὁ κριτικὸς Ἀγγελος

Ὁ ἡθοποιὸς μας ὅπως τὸν εἶδαμε τὸ χειμῶνα στὴν τηλεόραση ὡς Καπετὰν Ζάρκο.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

—Στις 22.2.1977 ο συγχωριανός μας ηλεκτρολόγος Γιάννης Χαράλ. Αύγερινος απέκτησε το τρίτο παιδί του και είναι αγοράκι.

—Στις 6.6.1977 η συγχωριανή μας Γιούλα 'Αριστ. Κυριαζή γέννησε κοριτσάκι.

—Στις 6.6.1977 η σύζυγος του χωριανού μας 'Αρυστέιδη Ζαχ. Πριοβόλου απέκτησε αγοράκι.

—Στις 29.5.1977 η Κατερίνα, σύζυγος του συγχωριανού μας αξιωματικού της αεροπορίας Δημ. Ι. Χαμηλού, απέκτησε κοριτσάκι.

—Η σύζυγος του συγχωριανού μας Δημ. Ε. Τούμπα γέννησε αγοράκι.

—Η συγχωριανή μας χημικός "Εφη Νικηφόρου Ζούργου, γέννησε κοριτσάκι.

Ευχόμαστε να ζήσουν τα νεογέννητα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

—Την Κυριακή 5.6.1977 ο συγχωριανός μας Λουκάς Ε. Τούμπας, βάπτισε το αγοράκι του και του έδωσε το όνομα του παππού του: Θύμιος.

—Στις 12.6.1977 ο 'Ηλίας 'Ανδρ. Τριανταφύλλου βάπτισε την κόρη του και της έδωσε το όνομα της γιαγιάς της: Μαρία.

—Στις 12.6.1977, στον ιερό Ναό 'Αγίας Τριάδος Ν. Φιλαδελφείας, ο συγχωριανός μας Λάμπρος Ζήση 'Αχλαδάς βάπτισε την κόρη του. Κουμπάρος ο συγχωριανός Γεώργιος Ν. Πριοβόλος (Κουγιούφας) και της έδωσε το όνομα της γιαγιάς της: Γεωργία.

Ευχόμαστε να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

ΑΡΡΑΘΩΝΕΣ

Στο δίμηνο που μας πέρασε αρραθωνιάστηκαν οι παρακάτω χωριανοί μας:

Κώστας Γεωργ. Χαμηλός

Σπύρος Γεωργ. Μαντάς

Ευθύμιος Νικολ. Κολλύρης

Τους ευχόμαστε γρήγορη στέψη.

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκε ο Γιάννης Γ. Κουφός, στο χωριό μας.

Φουριώτης έγραψε στην έφημ. «'Ακρόπολη» 10.10.76:

«... Τό ότι ο συγγραφέας καταγίνεται στο να δώσει πλήρη εικόνα της πνευματικής ανάπτυξεως που διακρίνει την Καλοσκοπή (και σ' επέκταση των όμοιων όρειων χωριών) και θεμιτό είναι και χωρίς υπερτονισμούς πραγματοποιείται. "Ετσι τίποτε το έγωιστικό δεν κλείνει ή προσπαθεία του να δη το φως ή συμβολή της Καλοσκοπής στον 'Αγώνα του '21 και ή καταβολή των κατοίκων της στή δημιουργία του σημερινού πολιτισμού. Κι' αυτό φαίνεται από την ύλη του βιβλίου, που χωρίζεται σε τρία μέρη που κλείνουν στα πλαίσιά τους: γενικά ιστορικά στοιχεία (γύρω από την ίδρυση του χωριού και το παρόν του στον 'Αγώνα του '21), την ιστορία των οικογενειών που ξεχώρισαν (οικογένειες Κολιαίων, Χασιακαίων, Πριοβολαίων, Κατσανιωταίων, Μαλιθισαίων, Ζουγραίων, Παπαγεωργαίων, Κεραμιδαίων, Χαραλαμπαίων, 'Αναγνωσταίων, Βλαχαίων ή 'Αντωνίου) και ποιοι στάθηκαν οι πνευματικοί άγωνες για την καταγωγή του θρυλικού 'Αγωνιστή Παπαντριά του Κουκουβιστιανού (1772—1822).

ΘΑΝΑΤΟΙ

—Στις 4.6.1977 πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό μας ο Γιάννης Δ. Χαμηλός.

Το Δελτίο μας λυπήθηκε ιδιαίτερα για το χαμό του μπάρμπα Γιάννη, γιατί από το περασμένο καλοκαίρι είχε αρχίσει τη διήγηση γεγονότων παλαιότερων εποχών που δεν πρόλαβε να τα ολοκληρώσει.

Την 14)6)1977 πέθανε ή συγχωριανή μας Γεωργία, σύζυγος Παναγιώτη Μεμένιου, ύστερα από μακροχρόνια πάθηση των νεύρων της.

Γεννήθηκε το 1902 από τον Θανάση και την Πα-

ναγιού Κόλλια - Καλοθανάση. Παντρεύτηκε το 1921 τον Παναγιώτη Μεμένιο και απέκτησαν 8 παιδιά από τα όποια σήμερα ζουν 2 αγόρια και 4 κορίτσια με 15 εγγόνια και 7 δισέγγονα. "Εζησε όλα τα χρόνια της στην Κουκουβίστα, μοχθώντας πλάτη με πλάτη με τον άνδρα της, να μεγαλώσει την πολυμελή οικογένειά της και να δώσει καλή ανατροφή στα παιδιά της.

"Οπωσδήποτε ή μακαρίτισσα θα πρέπει να έφυγε ευχαριστημένη από τον κόσμο τουτο, έστω και λίγο πρόωρα, γιατί άφησε, με τον αγώνα της, παιδιά χρήσιμα στην κοινωνία μας.

"Ας είναι ελαφρό το νωπό χῶμα της Κουκουβίστας που την σκεπάζει.

Ν. Π. Μ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στις 12.6.77 έγιναν στον ιερό Ναό 'Αγίου Γεωργίου Καλοσκοπής τα ακόλουθα μνημόσυνα:

—Ευαγγ. Κ. Τούμπα (έτήσιο)

—'Ελένης 'Ιωάν. Τούμπα (έτήσιο)

—'Ελένης Κ. Μαντά (τεσσαρακονθήμερο)

'Επίσης στις 3 'Ιουλίου 1977 έγινε στο χωριό έτήσιο μνημόσυνο για την ανάπαυση της ψυχής της Δημητρούλας Κολλύρη.

Στις 25)3)1977 συμπληρώθηκαν τρία χρόνια από το θάνατο του αξέχαστου Γιώργου Κόλλια. 'Ο Γιώργος Κόλλιας, μαζί με άλλους χωριανούς μας είχε ξενιτευθί στο Σήατλ της

'Αμερικής όπου εργάστηκε σκληρά και απέκτησε περυσία. 'Η νοσταλγία για την Κουκουβίστα τον έφερε στα τελευταία χρόνια της ζωής του κοντά μας. Βοηθούσε πολύ τους χωριανούς μας και τα κοινά. Την πραγματική του αγάπη την έδειξε με το θάνατό του που άφησε αξιόλογες δωρεές στην εκκλησία και το σχολείο του χωριού.

ΑΦΙΞΕΙΣ

Στις αρχές του Μάη μᾶς ἦρθε γιὰ τέταρτη φορά ἀπὸ τὸ Σῆατλ τῆς Ἀμερικῆς ἡ Μαρία Εὐθυμίου Κατσανιώτη-Μυλωνᾶ μετὰ τὶς δύο θυγατέρες τῆς τὴν Κατίνα καὶ τὴν Βασιλικὴ καὶ τὸν γιό τῆς Γιάννη. Ἡ Μαρία Ε. Κατσανιώτη-Μυλωνᾶ πῆγε στὴν Ἀμερικὴ τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1927, ὅπου μένανε οἱ δύο ἀδελφοί τῆς Νίκος καὶ Γιώργος. Ἐκεῖ παντρεύτηκε τὸν Στάθη Μυλωνᾶ, ἀπὸ τὴν Παύλιανη, μετὰ τὸν ὁποῖο ἀπέκτησε τὰ τρία παιδιὰ τῆς

***

Ἐπίσης εἶχαμε τὴ χαρὰ νὰ δεχθοῦμε τὸν ἀγαπητὸ Θύμιο Ν. Κόλλια μετὰ τὴν γυναῖκα του Βιβή, κόρη τοῦ γιαιτροῦ μᾶς Ἡλία Κατσανιώτη, μαζί μετὰ τὶς δύο χαριτωμένες κοροῦλες του, τὴ Γεωργία καὶ τὴ Βασιλική. Ἦρθανε στὶς 16 Ἰουνίου. Εἶναι τέταρτη φορά πού ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα, μέσα στὰ 20—25 χρόνια πού θρῖσκονται στὴν Ἀμερικὴ, γιὰ νὰ δοῦν τοὺς γονεῖς τους καὶ τοὺς τόσους συγγενεῖς τους, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀθάνατη μάνα, τὴν Ἑλλάδα. Γυρίσανε τὴ Ρούμελη καὶ τὴν ἀξέχαστη Καλοσκοπή, πῆγαν σὲ μερικὰ νησιά καὶ τὴν Κρήτη, μαζί μετὰ τοὺς ξεχωριστοὺς συγχωριανοὺς μᾶς, τὸν Ἡλία Κ. Κατσανιώτη μετὰ τὴ γυναῖκα του, τὴν Πίτσα, θυγατέρα τοῦ ἀγαπητοῦ μᾶς Μήτσου Εὐθ. Κόλλια, πρώην Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Καὶ ἀφοῦ χαρήκανε τὰ τόσα φυσικὰ δῶρα τῆς ἀθάνατης Ἑλλάδας μᾶς, φεύγουν καὶ πάλιν περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, γιὰ νὰ συνεχίσουν τὴν τόσο ἀποδοτικὴ προσπάθειά τους στὰ ἐξαιρετικὰ ἐστιατόρια πού ἐκμεταλλεύονται.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Εὐθυμίου Ν. Κόλλια.

Ὑστερα ἀπὸ ἀπουσία τριῶν ἐτῶν μᾶς ἦλθε ἀπὸ τὸ Κολοράδο τῆς Ἀμερικῆς ἡ Ρίτσα Π. Βλάχου, γιὰ νὰ παραστή στοὺς γάμους τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Κώστα πού θὰ γίνον στὶς 30 Ἰουλίου 1977. Γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἔρχεται καὶ ἡ μάνα του Μαρία Π. Βλάχου στὶς 17.7.77.

ΝΕΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

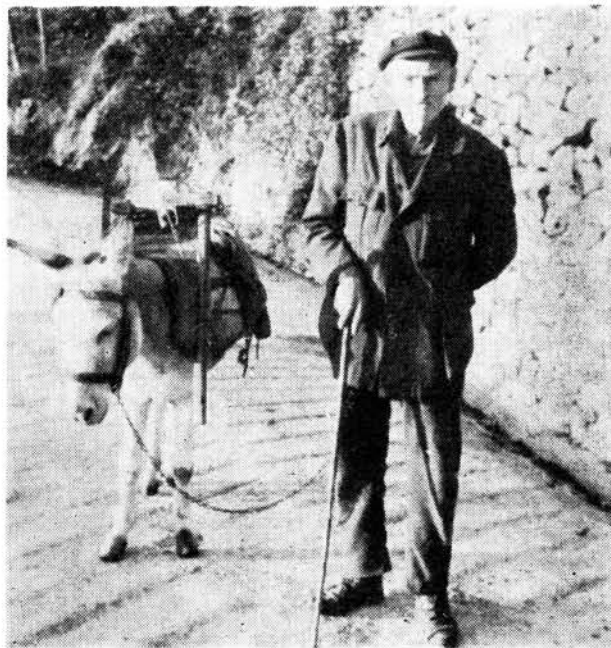
Γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ Νεκροταφείου καὶ τὴν ἐνίσχυση τῶν σκοπῶν τοῦ Συνδέσμου λάβαμε τὶς ἀκόλουθες εἰσφορές:

- Ἀθανάσιος Εὐθ. Μώρης, Λαμία στὴ μνήμη τοῦ θεῖου τοῦ Δημητρίου Ἀλεξίου καὶ τῆς θεῖας του Γαρουφαλῆς Ἀλεξίου δρχ. 5.000
- Πατρούλα Ζ. Πριοβόλου στὴ μνήμη τῆς Τερψιχόρης Πριοβόλου, γιὰ τὴ συμπλήρωση ἑταῦς ἀπὸ τὸ θάνατό τῆς δρχ. 2.000
- Ἡλίας Κατσανιώτης, γιαιτρός, δρχ. 1.000
- Ἡλίας Μεμένιος δρχ. 200
- Κώστας Γ. Χαμηλὸς δρχ. 100
- Εὐθυμία Μανιώτη (Τομαρᾶ) δρχ. 100
- Ἰωάν. Μπουκουβάλας, Ἀγ. Ἀνάργυροι, δρχ. 100

Καὶ μιὰ διόρθωση:

Εἶχαμε γράψει στὸ προηγούμενο τεῦχος: Νίκος Ζήκας, Λαμία, δρχ. 1.000, ἐνῶ πρόκειται γιὰ τὸ Θανάση Ζήκα.

ΟΙ ΥΠΕΡΗΛΙΚΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Ἀπὸ τοὺς χωριανούς μᾶς πού ἔχουν περάσει τὰ 90 τοὺς χρόνια, πού στέκουν ἀκμαῖοι καὶ κυκλοφοροῦν στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ μᾶς εἶναι ὁ μπάρμπα Κώστας ὁ Μαντᾶς.

Σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ γύρω χωριά εἶναι γνωστὸς γιὰ τὴν μοναδική του τέχνη τοῦ θαρελοποιοῦ, πού τὴν ἀσκεῖ καὶ σήμερα ἀκόμη μετὰ τὴν ἴδια σχεδὸν ἀνεση πού τὴν ἀσκοῦσε ὅταν ἦταν νέος. Σ' ὅλα τὰ σπιτία καὶ τὶς στρουγγες τῶν τσοπάνηδων ἦταν καὶ θρῖσκονται ἀκόμα αὐθεντικὲς καρδάδες καὶ θεδοῦρες πού ἐγίναν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ μπάρμπα Κώστα.

Πολλὰ ἔχει νὰ μᾶς διηγηθῇ ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ του ζωὴ γιὰτὶ ἔλαθε μέρος στὴν ἐκστρατεία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἔφτασε ὡς τὰ βάθη τῆς.

Ὁ πρόσφατος θάνατος τῆς συζύγου του Ἑλένης τὸν κλόνησε σὲ μεγάλο βαθμό.

Τὸ Δελτίο μᾶς τοῦ εὐχεται νὰ γράψῃ γι' αὐτὸν ξανά μόλις συμπληρώσει τὰ ἑκατὸ του χρόνια.

ΓΚΡΙΝΙΕΣ**ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΙΟ****Τοῦ ΕΥΘΥΜ. Ν. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ**

Μπαφιασμένος ἀπὸ τὸν «πολιτισμὸ τοῦ ἄγχους καὶ τοῦ καυσαερίου» τῆς πολιτείας, πνιγμένος ἀπ' τὸ σφίξιμο τῆς γραβάτας καὶ τοῦ σκληροῦ κολλάρου, ἀποφάσισα νὰ ξεδώσω κι' ἐγὼ σὰν τὸν ποιητὴ τὸν Κρυστάλλη:

«... θέλω τ' ἀψήλου ν' ἀνεβῶ...»

νὰ νοιώσω τὴν ἀνάσα τῆς ζωογόνας φύσης. Ποῦ καλύτερα ἀπ' τὸ χωριὸ ποὺ γεννήθηκες; Καὶ μάλιστα στὸ ὁμορφότερο, τὴν Κουκουβίστα;

Καταστρώνω σχέδιο. Τηλέφωνο στὸ Πρακτορεῖο γιὰ θέση. Μιά θαρυσσημένη φωνὴ λέει ξερά «ἔχει». Γιὰ νὰ μάθης πόσο ἔχει τὸ ναῦλο πρέπει νὰ ξαναπαρήρῃς. Βλέπεις, ἔχει τὰ κακὰ τῆς καὶ ἡ ἔλλειψη τοῦ Γιωταχὶ σὲ μᾶς τοὺς «ἀνεπρόκοπους» ποὺ δὲν ἔχουμε τέτοιο πράμα!! Ρωτᾶς τὸ τραῖνο πόσο κοστίζει καὶ σοὺ λέει «φτηνά». Ἀμ δέ! Φτηνά ὡς τὸ Μπράλλο. Ἀπὸ κεῖ κι' ἀπάν' θὰ σὲ παραλάβουν οἱ ταξιτζήδες καὶ γιὰ 20 χιλιόμετρα θὰ σοὺ πάρουν τὸ τετρακοσάρι. Πιὸ καλὸ τὸ ταξίδι μὲ τὸ τραῖνο — πιὸ καλὰ ὅμως τὸ 400ρι στὴν τσέπη...

Προτιμᾶς τὸ πούλμαν. Κάθεσαι πέντε ὥρες στὸ σκαμνὶ γιὰτὶ σώθηκαν τὰ καθίσματα. Βγάζεις τὸ γάλα ποὺ σὲ πότισε ἢ μᾶνα σου ἀπ' τὸ ταρακούνημα. Σκέφτεσαι ὅμως πὼς μόλις φτάσης στὸ χωριό, θὰ σὲ περιμένῃ τὸ ζεστὸ ζυμωτὸ καρβέλι καὶ ἡ σταχτο'κλούρα. Χλωρὸ τυρὶ καὶ κρασί ἀπ' τὰ Κούτσουρα.

Φτάνοντας στὸ Ζαγγανά, νοιώθεις νὰ ξεκολλᾷ ἀπὸ πάνω σου τὸ σαμάρι τῆς ἀτμόσφαιρας τῆς πολιτείας. Τὰ μηνίγγια καὶ τὰ πνεμόνια δουλεύουν πιὸ ἔντονα. Ἡ φύση σὲ καλωσορίζει ἔστω καὶ τόσο μακριὰ καὶ τόσο ψηλὰ ποὺ τὴν ἔχει στριμώξει ὁ «πολιτισμός».

Ἀπ' τὸ παράθυρο θές νὰ κοιτάξεις τὴν ὁμορφόστηθι Γκιώνα καὶ κλείνεις τὰ μάτια ἀπὸ φρίκη. Οἱ πληγές ποὺ τῆς ἀνοιξαν τὰ μεταλλεῖα μοιάζουν μὲ τὸ γυναικεῖο στήθος ποὺ τοῦ κόψαν τὸ μαστό. Κοιτᾶς κάτω καὶ σοῦρχεται ταμπλάς. Ἡ «βιομηχανικὴ καὶ τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη» ἀφοῦ ξεκοίλιασε τὸ θουνό, ρήμαξε τὰ ἔλατα καὶ ξεσαριάζοντάς τα, αὐτοὺς τοὺς γίγαντες καὶ τοὺς λεβέντες, τὸ καμάρι τῶν δέντρων, τάχει ρίξει ἀνάσκελα ἀνακατωμένα μὲ σωρὸ ἀπὸ κοτρώνια καὶ χώματα, κοιτώντας μὲ ἔκπληξη καὶ παράπονο τὸν οὐρανὸ γιὰ τὸ τί κακὸ ἔκαμαν καὶ τοὺς φέρθηκαν ἔτσι οἱ ἄνθρωποι.

Φτάνεις, σουρουπώνοντας, στὸ χωριό. Σταματᾷ στὴν πλατεία ὅπου ὁ μαρμαρωμένος ἥρωας ὁ Παπαντριάς σὲ καλοδέχεται. Γιὰ ἀπάντηση, ἓνα μαρσάρισμα τῆς μηχανῆς, τὸν περιλούζει μὲ κάπνα.

Μόλις πατήσης τὸ πόδι σου στὴν «πατρώα» γῆ, τ' ἀνήψια σ' ἄρπαξαν τὰ μπογαλάκια καὶ σὲ τραβοῦν γιὰ τὸ σπίτι τὸ δικό τους, ἄσχετα ἂν δὲν σκέφτεσαι νὰ μείνης σ' αὐτό. Ἡ ξαδέρφη σὲ καλωσορίζει.

Ἀπὸ μέσα σου τὸ στομάχι ἀρχίζει νὰ ζητάει γεύ-

ση ἀπὸ χωριό. Τοῦ ἀπαντᾷ «κάμε ὑπομονή, κάτι θὰ γίνη». Κάποιο κομμάτι τυρόπιττα μὲ φύλλα πλαστά, κάνα τσίπ'ρο ντόπιο. Ἔρχεται ὁ δίσκος. Κι' ἔχει μέσα «νιὰ γ'λιά γουϊσκάκ' μὲ παγάκια ἀπ' τοῦ ψυχείου ξαδέρφι. Φάει κι ξερούς καρπούς!». Δίνεις τόπο στὴν ὀργὴ καὶ γιὰ νὰ μὴ φανῇς... χωριάτης, ρουφᾷς τὸ κοριοζοῦμι καὶ σκέφτεσαι: «Δὲν θαρύνει, τὸ θράδυ θὰ φᾶμε κάνα κοψίδ' γίδα.

Φτάνει κι' ὁ νοικοκύρης. Ἄλλα καλωσορίσματα, ἢ ὄρεξη τραβάει κατῶι, σοφρά, σκαμνιά καὶ κάνα λύχνο ἢ λάμπα τοῦ πετρελαίου. Τὸ ξερὸ «κλικ» τοῦ διακόπτη σὲ ἐπαναφέρει στὴν πραγματικότητα. «Ἐδῶ εἶναι χωριὸ κύριε». Ρίχνεις μιὰ ματιὰ κατὰ τὸ φούρνο τοῦ σπιτιοῦ νὰ μυρίσης λίγο ψήσιμο ψωμιοῦ. Ἔρχονται τὰ πιτσιρίκια κρατώντας χιλιόσαλακωμένες μπαγιάτικες φραντζόλες «ἀπ' ν' Ἀνθήνα θείου». Ρωτᾷς «δὲν ζυμώνετε ἐδῶ; Καὶ σ' ἀπαντᾷ «Τί λές τώρα. Μὲ τὴν ἡλεκτρικὰ τ' γκουζίνα κι τοῦ ἔτ'μου ψουμὶ τοῦ καθάργιου θὰ κάτσουμε νὰ ζ'μῶνουμε τώρα; Ποῦ θρискόμαστε;». Ἀναρωτιέμαι κι' ἐγὼ ποῦ θρискόμαστε.

Ὁ πάτερ φαμίλιας διατάζει «ἄιντε φέρτε κρασί». Στὸ ἄκουσμα, τὸ λαρύγγι ἀνεβοκατεβαίνει μὲ εὐχάριστη προσμονή. Νά καὶ κάτι ντόπιο! Καὶ φτάνουν τὰ μπουκάλια «ἐμφιαλωμένου οἴνου ἀρίστης ποιότητος»!

Ἄς μὴν προχωρέσω ἄλλο. Θάθελα ὅμως νὰ ζοῦσε ὁ μακαρίτης ὁ Κρυστάλλης νάθλεπα ἂν θάλεγε τὸ:

Καλότυχοί μου χωριανοί
ζηλεύω τὴ ζωὴ σας,
τὴν ἀπλοϊκὴ σας τὴ ζωή....

ἢ θάπαιρνε τῶν ὁμματιῶν του καὶ θὰ πήγαινε νὰ θρῖψωμὶ ζυμωτὸ στὸ φούρνο τῆς γειτονιάς του καὶ κρασί ἀπ' τὸ θαρέλι τοῦ μπακάλη του...

Μὲ τὸ συμπάθιο

Εὐθ. Ν. Μπουκουβάλας

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΥΤΣΑΣ

Λίγοι ἴσως γνωρίζουν ὅτι οἱ Κουκουβιστιανοὶ πάτησαν πόδι στὸ παραλιακὸ προάστιο Λούτσα, ἀφοῦ καθὼς μπαινεις συναντᾷς πρῶτα τὴ μεγάλη πινακίδα «Πωλοῦνται οἰκόπεδα χωρὶς λεφτά. Π. Αὐγερινός» καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μοστράρουν τὰ παιδιὰ τῆς Κουκουβίστας Γ. Κουφός (τῆς Βάϊας) καὶ Ι. Ράπτης (Κοντοβράκης) ποὺ μὲ τὰ στέκια τους καὶ τὰ ὠραῖα σουβλάκια τους δείχνουν τὸ ἐμπορικὸ μας δαιμόνιο.

Γιὰ τὰ ἐξοχικὰ σπίτια ποὺ στεριώθηκαν πιὸ μακριὰ μὲ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια τοῦ Θύμιου Καλοθανάση ἴσως μᾶς δοθῇ εὐκαιρία καὶ μιλήσουμε ἄλλη φορὰ.